

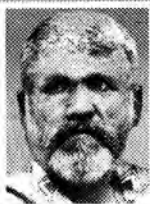
Навіны

БНФ

нумар 1-2 (89-90)

4 лютага 2006 г.

Валер Мазынскі:
Палітык
нараджаецца
з практыкі
стар. 3

Аляксей Янукевіч:
Перадусім -
Беларусь
стар. 4

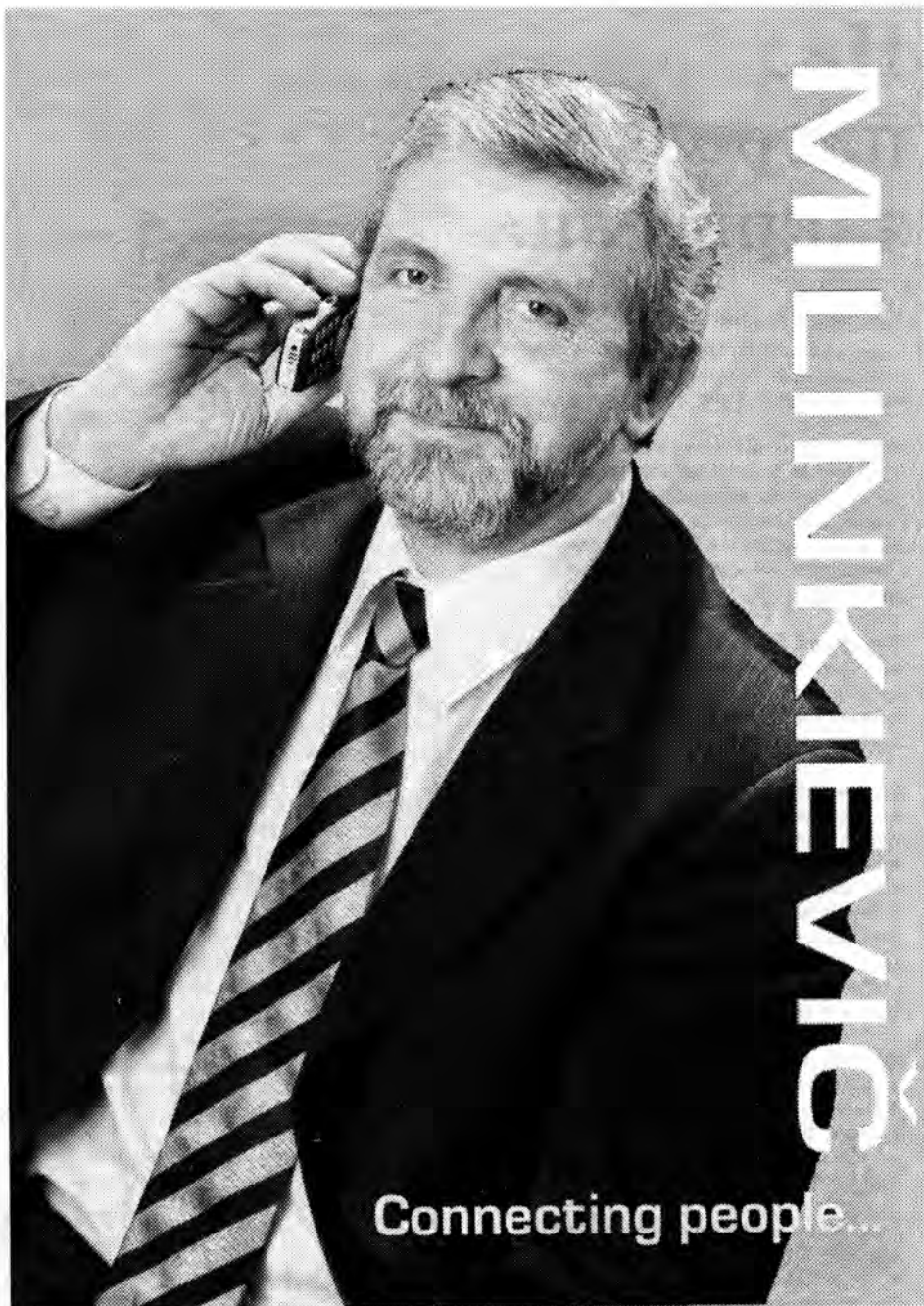
Зьміцер Салаўёў:
Быць беларусам,
быць адказным за
сябе й сваю краіну
стар. 12

**Помнікі
Лукашэнку:**
піша Зьміцер
Дрыгайла
стар. 15

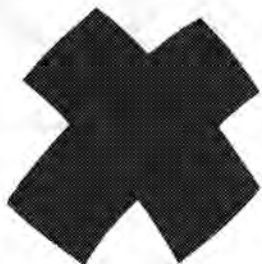
**100 дзён
кіравання PiS:**
Погляд зь
Беларусі
стар. 18

*Connecting people... - (анг.) Злучае людзей

Мілінкевіч наперадзе

Завяршыўся збор подпісаў грамадзянаў за вылучэнне Аляксандра Мілінкевіча кандыдатам у прэзydэнты. У падтрымку яго кандыдатуры было сабрана 256 652 подпісы грамадзянаў Беларусі. У тэрытарыяльныя выбарчыя камісіі здадзена больш за 200 000 подпісаў.

Пад пагрозай закрыцця

Днямі Партыя БНФ атрымала другое запар пільмовае папярэджанне Міністэрства юстыцыі па двух пунктах. Першае папярэджанне было атрыманае ў снежні.

Першым пунктам Міністэрства юстыцыі патрабуе да 1 сакавіка зарэгістраваць хоць бы адну з трох абласных арганізацый партыі, што ня маюць афіцыйнага статусу. Адзначым, што гэта Гарадзенская, Гомельская і Магілёўская абласныя арганізацыі.

Рэгістрацыі былі скасаваныя ў звязку з тым, што ўлада ў апошні час пазбавіла рэгістрацыі больш 70 партыйных суполак у гарадах і мястэчках, што месціліся на прыватных кватэрах жыхароў.

Другое папярэджанне Міністэрства юстыцыі падставіла для падачы зыска ў суд аб ліквідацыі Партыі БНФ. Калі партыя ня здолее вырашыць пытанне з рэгістрацыяй абласных структураў да 19 сакавіка (мараторы на прыпыненне дзеянняў партыі ўдзейнічае згодна з заканадаўствам падчас выбарчых кампаній), Міністэрства юстыцыі можа падаць у суд.

Дадамо, што ўжо працяглы час кіраўнікі абласных арганізацый Партыі ня могуць дамагчыся рэгістрацыі суполак ў нежылым фондзе, бо арэндадаўцы паўсюль адмаўляюцца здаваць памяшканні ў арэнду Партыі БНФ.

Другі пункт папярэджання каментаваць досыць складана. У ім сьцьвярджаецца тое, што Партыя БНФ з'яўнулася ў выканкамы з патрабаваннем даць тлумачэнні наконт фармавання ўчастковых выбарчых камісій. Дзе тут міністэрства юстыцыі бачыць парушэнне закону аб выбарах, абсалютна незразумела.

Партыя збіраецца абскардзіць папярэджанне ў судовым парадку.

Рэдакцыйная Рада

Вінцук Вячорка

НАПЯРЭДАДНІ

Нават ня верыцца, што, паставіўшы перад сабой далёкасяжную і нялёгкую мэту, мы здолелі гэтулькі зрабіць дзеля яе асягнення.

Сапраўды. Мы:

- прынялі правільнае стратэгічнае рашэнне падтрымаць Аляксандра Мілінкевіча;
- зладзілі больш як сотню раённых сходаў;
- правялі пераможны Кангрэс;
- стварылі дзейсную п'ятітысячную ініцыятыўную групу;
- сабралі дзевяць тысяч падпісаў;
- паднялі рэйтынг пазнавальнасці Мілінкевіча да 70%, а рэйтынг папулярнасці з паўтара да 24% (звесткі на сярэдзіну студзеня).

Цяпер чакаем вынікаў рэгістрацыі. Але ў кожным разе мы ня зменім стратэгіі. Задача дайсці да мільёнаў кватэраў ды іхных насельнікаў і паказаць ім альтэрнатыву.

Я збіраў подпісы ў сваім Зялёным Лузе. Пакінуў меншую дачку коўзацца на лёдзе, а сам пайшоў у суседнюю хрушчоўку. Спускаюся з паверх на паверх - вынік нулявы. Хто не адчыняе, хто аднекваецца, некаторыя старыя лукашэўцы. Званю ў кватэру на першым паверсе жанчына чысьціць зубы й скрозь пасту кажа: зайдзіце пазней. Рызыкнуў. Вынік: спадарыня Тамара, па прафэсіі сацыяльна-педагог, гаварка і ўчэністая, угаварыла большую палову пад'езду. "Вось што, Ленка. Ты ў дэкрэце, ніхто табе нічога ня зробіць. Падпісайся і бацьку скажы". Той бацька-пэнсіянэр так і не падпісаўся, хоць паціху мне сказаў, што разам з жонкай за Мілінкевіча прагаласуюць.

А дачка яго, настаўніца Алёна, што чакае дзіця, падпісалася. Выснова: як ішоў чужы баяліся. Як патэлефанавала свая - пераадолелі страх, і выявілася, што нас у тым пад'ездзе большыня!

Усё ж галоўная праблема не праславутая "стабільнасць" і не фэномэн "новых лукашэўцаў", якія знайшлі сабе нішы, крыху зарабляюць і шіра сядзяць, абы не чапалі. Галоўнае - гэта страх дэмакратычна, па-нашаму настроеных людзей. Пераадолець яго ў людзкіх душах да трэцяй нялёгкай трэцяга месяца можна толькі ўпартую працаю без выходных і вольных вечароў. Задача ня толькі падняць рэйтынг Мілінкевіча прынамсі да 55%. Самым фактам сваіх хаджэнняў, пікетаў, выездаў у рэгіёны мы насмешваем людзей. Калі гэта ўдасца, 19 сакавіка можа пачацца адлік новага часу ў беларускай гісторыі.

E-mail: pbnf@pbnf.org

Сайт: <http://www.pbnf.org>

Адрас для ліставання: 220005, Менск, вул. Варшаўскі 8, Сядзіба БНФ

Галоўны рэдактар:

Юры Гембіцкі

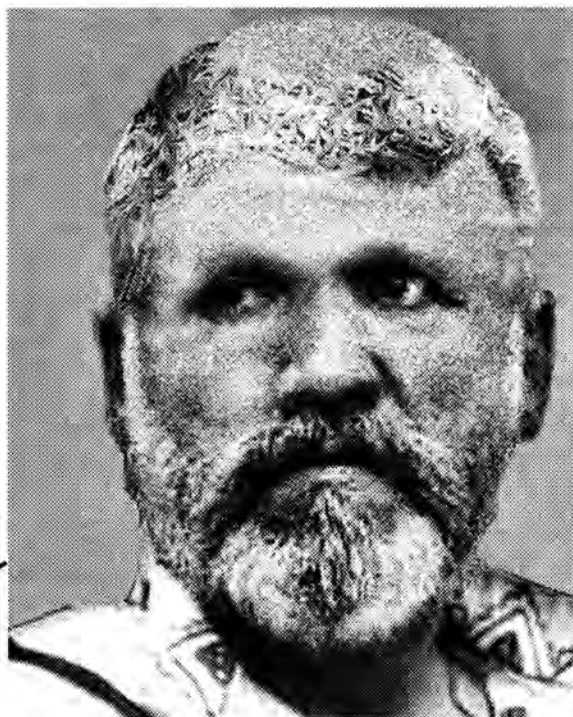
Выпускны рэдактар:

Кастусь Козел

Валер Мазынскі: Палітык нараджаецца з практыкі

Вы шмат ездзілі з сп. Аляксандрам па гарадах і мястэчках. Ці можаце Вы сказаць, у якіх варунках ён лепш пачуваецца?

Прайшло дакладна чатыры месяцы ад дня абрання Аляксандра Мілінкевіча адзіным прэтэндэнтам ад дэмакратычных сілаў. Ён увааішоў у вялікую палітыку. Ці змяніла яна Мілінкевіча-чалавека? Сябар Аляксандра Мілінкевіча, адзін з найвядомейшых і славутых беларускіх тэатральных рэжысэраў Валер МАЗЫНСКІ, які адказвае ў штабе адзінага прэтэндэнта за яго імідж, кажа, што так. А ў чым менавіта? І ці ў лепшы бок?

Што дало й дае галоўныя зьмены ў характары Аляксандра Мілінкевіча за апошнія чатыры месяцы?

Абсалютна правільна тое, што ён з тэарэтыка пачаў ператварацца ў практыка. Ён стаў наведвацца ў рэгіёны, стаў браць інфармацыю пра іх не з гістарычных звестак, а сваімі ўласнымі нагамі пачаў пратоptyваць рэгіянальныя сыжэжкі. Гэта надало яму больш эмацыйнага адчування тых праблемаў, якімі жывуць людзі, а яшчэ ў большай ступені прагу шукаць і знаходзіць тыя аргументы ў размовах з людзьмі, якія маглі б знішчыць ўплыў замбавання, якім пакрыла Беларусь лавіна дзяржаўных СМІ.

Трэба аддаць належнае: знаёмствы з рэчаіснасцю яго ў добрай ступені разлавалі, але, што праўда, яшчэ не да канца. Пргысутнасць у вялікай ступені ў яго характары выхаванасці, такту, інтэлігентнасці якасцяў, якія ня надта ўхваляюцца электаратам Лукашэнкі, паступова пачынае афарбоўвацца новымі "колерамі" воляю, рашучасцю, атакаваннем, у добрым сэнсе жорсткасцю.

А ці пасуе яму гэтая жорсткасць?

Ведаеце, змяніць характар чалавека немагчыма. Гэта ад бацькі, ад маці. Ад Бога. А вось абставіны нададуць яго характару й паводзінам той эфэкт, які мы ад яго чакаем. У такой справе як палітыка патрабуецца, узагадаўшы Маякоўскага, "аратар, глвар і шарлатан". А як бы мы не хацелі дэлікатнага й мяккуага палітыка, але жорсткасць будзе разьвівацца ў Алесю ў той ступені, у якой ён будзе пранікацца рэчаіснасцю, паглыбляцца ў праблемы грамадства й рабіць іх больш асабістымі. Болевы парог у яго мусіць паніжацца, і гэта ўжо заўважна. Іншым разам яго ўжо даводзіцца нават і стрымліваць.

Калі ён бачыць застрашаныя вочы й утуленыя ў плечы галовы, калі людзі відавочна ім цікавацца й пазнаюць яго, але баяцца падыйсці - тут ён пачуваецца няўтульна. А вось калі падыходзяць людзі, пазбаўленыя страху, пытаюцца, крытыкуюць хай нават і рэзка, Алесь з задавальненнем ідзе на размову з такім чалавекам як з роўным. Ён чакае размоваў, пытанняў, парадаў ад людзей. З рабом жа заўсёды пачуваецца няўтульна. Таму можна выяць пэўную ўзаемасувязь: на рынках вольных людзей болей. На прадпрыемствах, у ВНУ болей тых, хто баіцца.

Чого сп. Мілінкевічу яшчэ не хапае?

Вялікай аўдыторыі, плошчаў людзей, так бы мовіць, Менскага кантакту, сталічнай энэргетыкі. А гэта толькі практыка. Палітык заўсёды нараджаецца, з штодзённага кантакту з людзьмі. У тэорыі ж ён засыхае. Таму ўлады й баяцца пусіць Алеся ў народ, да людзей. У невялікіх гарадах гэбэшнымі камэрамі людзей плягчэй запугаць, а ў стасунках са сталічным жыхаром гэта не спрацуе. Яго выхад да менчукоў мусіць адбыцца ў першыя ж дні агітацыйнай кампаніі. Яго трэба кідаць у народ. І ён (Мілінкевіч) да гэтага гатовы. Ён гэтага чакае.

Навіны

БНФ

КАМПАНІЯ

Перадусім – Беларусь

**Аляксей Янукевіч,
намеснік старшыні Партыі БНФ**

Мінула ўжо чатыры месяцы з часу правядзення Кангрэсу Дэмакратычных Сілаў, дзе Аляксандар Мілінкевіч быў абраны Адзіным прэтэндэнтам. За гэты час, хоць, вядома, ня ўсе магчымасці былі выкарыстаны дзеля эфектыўнага данясення інфармацыі пра адзінага прэтэндэнта да людзей, зроблена, усё ж, нямала. Насамрэч, вялікая праца прароблена тысячамі дэмакратычных актывістаў, у вялікай ступені – сябрамі Фронту. Рэйтынг Адзінага ўжо цяпер складае 25% у закрытым апытанні. Сабраныя 262 тысячы подпісаў за вылучэнне Аляксандра Мілінкевіча кандыдатам у прэзідэнты.

Натуральна, і стабільны, дынамічны рост рэйтыngu, і сотні тысячаў сабраных подпісаў, і 79% вядомасці прозвішча Адзінага прэтэндэнта ў беларускім грамадстве – вынікі перадусім самаадданай штодзённай працы шэраговых партыйцаў і сябраў грамадзкіх арганізацыяў. Але вялікае значэнне мела й дзейнасць самога Аляксандра Мілінкевіча. І ён скарыстаў гэтыя месяцы з максімальным эфектам, робячы найбольш цяжкую, але адначасова й найбольш патрэбную справу. Адзіны прэтэндэнт сустракаўся з людзьмі ў гарадох і мястэчках па ўсёй Беларусі. Вядома, былі й замежныя паездкі з сустрэчамі на самым высокім узроўні. Але перадусім – Беларусь.

Зь лістапада 2005 па студзень 2006 Аляксандар Мілінкевіч сустракаўся й размаўляў з прадпрыемальнікамі, працоўнымі, студэнтамі, настаўнікамі, пэнсіянэрамі, святарамі й вернікамі хрысціянскіх канфэсыяў, а таксама з дэмакратычным актывам у Баранавічах, Салігорску, Полацку, Наваполацку, Бабруйску, Івянцы, вёсцы Камень, Гомелі, Рэчыцы, вёсцы Азершчына, Васілевічах, Сьветлагорску, Жлобіне, Берасьці, Кобрыні, Белаазёрску, Бяроза, Івацэвічах, Коханаве, Воршы, Віцебску, Глыбокім, Слоніме, Ваўкавыску, Жодзіне, Барысаве, Смургонях, Ашмянках, Гародні.

На першы погляд можна было б зрабіць выснову аб тым, што ўлады вырашылі вызіты Мілінкевіча не заўважаць: не было гучных затрыманьняў, разгонаў, арыштаў. Але, насамрэч, увага была вельмі пільная. Больш за тое, была ґрунтоўная папярэдняя падрыхтоўка. На прадпрыемствах, прахадных якіх плянаваў наведаць Адзіны, за 2-3 дні да нашага прыезду адміністрацыя пачынала праводзіць “тлумачальныя размовы” з працоўнымі й інжынэра-тэхнічнымі работнікамі. “Прыедзе апазыцыя да нашай прахадной, будуць агітаваць, ганьбіць наш урад. Падыходзіць нельга! Ні ў якім разе! Будзе весьцця запис на відэакамэры, кожны ўдзельнік размовы будзе зафіксаваны й пазней апазнаны. Усе, каго апазнаюць – будуць звольнены!” І сапраўды, падчас кожнай вулічнай сустрэчы невідомыя асобы ў цывільным, што неадступна суправаджалі картэж

Аляксандра Мілінкевіча ды фіксавалі на відэа ўсе ягоныя перасоўваньні, не хаваючыся, вылазілі са сваіх аўто й амаль ва ўпор здымалі ўсіх удзельнікаў размовы. Зразумела, што пасля папярэджаньняў шмат хто зь цікаўных, пабачыўшы відэакамэру спэцслужбаў, адыходзілі на 50-70 мэтраў ды толькі здалёк выпіналі шыі, спрабуючы пачуць Адзінага прэтэндэнта. Такага ж самага кшталту размовы праводзіліся ва ўнівэрсытэтах, школах, нават у дзіцячых дамах, якія плянаваў наведаць Аляксандар Мілінкевіч. Даходзіла да камічнага: у Берасьці супрацоўнікі міліцыі, у чарговы раз (спасылаючыся на апэрацыю “нелегал”) агледзеўшы аўтамабіль, у якім перасоўваўся па горадзе Мілінкевіч, прычэпіліся да відэакасьтаў з мультфільмамі. А ці няма на тых касэтах чагосьці забароненага? Інцыдэнт скончыўся масавым праглядам мультфільмаў у аддзяленьні міліцыі. А часам прыём быў далёкім ад жартаў. У Жлобіне, напрыклад, нам скасавалі бронь у гатэлі й адмовіліся засяляць ва ўсе іншыя (давалася скарыстацца з гасьцінінасьці кіраўніка раённага штабу ды размясьціцца на прыватнай кватэры), а каля прахадной БМЗ нашыя машыны ўвогуле былі забякаваныя дзьвума легкавікамі й фурай, у той час калі хлопцы спартовага выгляду ў цывільным спрабавалі справакаваць бойку.

Былі часам і натуральныя перашкоды. Так, у Смургонях нашым мясцовым актывістам на чале са спадаром Аляксандрам Дзержачовым давалася больш за гадзіну чакаць у тэке ў 30-ці градусны (!) мороз прыезду Адзінага кандыдата: тэхніка не вытрымлівала й замярзала проста ў дарозе. А людзі вытрымалі й дачакаліся. Сустрэчы Мілінкевіча адбываліся пры любым надвор’і!

Я быў разам з Аляксандрам Мілінкевічам ва ўсіх паездках, і магу сьцьвярджаць: пазытыўных эмоцыяў і ўражаньняў засталася значна болей. У паездках вельмі добра адчуваецца прароблена па ўсёй краіне праца: калі напрыканцы лістападу ў Бабруйску Мілінкевіча ўпершыню за час кампаніі пазнаў выпадковы чалавек у кавярні, дык у студзені ўжо пазнавалі паўсюль і шмат хто. Калі ў сьнежні ў Белаазёрску мы ўпершыню пабачылі, як натоўп вакол Аляксандра Мілінкевіча павялічваецца, як сьнежны камяк, дык у тым жа студзені ў цэнтры Віцебску каля “сіняга дому” паслухаць ды проста пабачыць Мілінкевіча прыйшло больш за 100 чалавек, вакол якіх удвая ці ўтвая большая колькасьць выпадковых мінакоў утварыла сапраўдны корак на адным з самых шырокіх ходнікаў гораду. І пасля сустрэчы больш за 10 хвілінаў заняла толькі раздача аўтографаў.

Наперадзе яшчэ большая колькасьць паездак. Натуральна, мы рыхтуемся ў першую чаргу да рэгістрацыі Аляксандра Мілінкевіча кандыдатам, і тады сустрэчы будуць адбывацца ў фармаце перадвыбарчых мітынгаў. Як не – праца ня спыніцца, ня стане, будзем сустракацца з людзьмі ў любых умовах. Бо менавіта з такіх сустрэч, якімі б нязначнымі ў маштабах краіны яны не падаваліся, нараджаецца нацыянальная перамога.

Хачу выказаць шчырую падзяку ўсім кіраўнікам абласных ды раённых Фронтаўскіх структураў, што на месцах забясьпечылі выдатную арганізацыю візытаў Аляксандра Мілінкевіча, а таксама нашай партнёрскай арганізацыі “Правы альянс” за надзейную ахову Адзінага прэтэндэнта ды сябраў ягонай каманды.

IX з'езд Партыі БНФ

**Новае кіраўніцтва ГА “БНФ Адраджэньне”
і Партыі БНФ, абранае на зьездзе
17 сьнежня 2005 года.**

Старшыня
Вінцук Вячорка

Намеснік старшыні
Юры Хадыка

Намеснікі старшыні
Аляксей Янукевіч

Намеснік старшыні
Алесь Міхалевіч

Намеснік старшыні,
Віктар Івашкевіч

**Сьпіс сябраў Сойму Партыі
БНФ, абраных X Зьездам
Грамадзкага аб'яднаньня
“БНФ Адраджэньне” і
IX Зьездам Партыі БНФ:**

1. Сяргей Антусевіч (Горадня);
2. Уладзімер Арлоў (Менск);
3. Вацлаў Арэшка (Менск);
4. Рыгор Барадулін (Менск);
5. Лявон Баршчэўскі (Менск);
6. Алесь Бяляцкі (Менск);
7. Вінцук Вячорка (Менск);
8. Валянцін Голубеў (Менск);
9. Юры Губарэвіч (Белаазёрск);
10. Станіслаў Гусак (Менск);
11. Аляксандр Дзергачоў (Смургоні);
12. Зьміцер Дрыгайла (Менск);
13. Аляксандр Жучкоў (Менск);
14. Юры Зянковіч (Ждановічы);
15. Віктар Івашкевіч (Менск);
16. Аляксей Кавалец (Менск);
17. Аляксандр Капуцкі (Маладэчна);
18. Віталь Каратыш (Кажан-Гарадок);
19. Рыгор Кастусёў (Шклоў);
20. Уладзімер Кішкурна (Менск);
21. Наталья Красоўская (Менск);
22. Уладзімер Лабковіч (Менск);
23. Аляксей Лапіцкі (Жодзіна);
24. Ігар Лялькоў (Менск);
25. Сяргей Мальчык (Горадня);
26. Аляксей Марачкін (Менск) -- толькі
ГА “БНФ Адраджэньне”;
27. Юры Месяшкіч (Менск);
28. Дзяна Мікульская (Менск);
29. Алесь Міхалевіч (Менск);
30. Сяргей Міхноў (Менск);
31. Сяргей Мудрачэнка (Менск);
32. Віктар Мязяк (Баранавічы);
33. Анатоль Паплаўны (Гомель);
34. Валер Пуціцкі (Рэчыца);
35. Віктар Раманішка (Сьветлагорск);
36. Пётра Садоўскі (Менск);
37. Зьміцер Салаўёў (Магілёў);
38. Вадзім Саранчукоў (Горадня);
39. Андрэй Саротнік (Менск);
40. Канстанцін Смолікаў (Віцебск);
41. Алена (Лера) Сом (Полацк);
42. Алесь Стральцоў (Менск);
43. Станіслаў Суднік (Ліда);
44. Валянціна Сьвяцкая (Менск);
45. Галіна Сямдзянава (Менск);
46. Валянціна Трыгубовіч (Менск);
47. Юры Хадыка (Менск);
48. Ігар Ходзька (Бабруйск);
49. Юры Чавусаў (Менск);
50. Аляксандр Шутаў (Ворша);
51. Зьміцер Шыманскі (Берасьце);
52. Аляксей Янукевіч (Менск).

Мілінкевіч і ўсе астатнія

Пачаўся 2006 год -- год чарговых прэзідэнцкіх выбараў, якія за часы праўлення А.Лукашэнкі згубілі права так называцца. Але гэта адзіная палітычная кампанія, калі дэмакратычныя сілы маюць магчымасць звярнуцца непасрэдна да народу. Таму зь ініцыятывы Партыі БНФ з 2003 г. распачаўся працэс вылучэння адзінага кандыдата дэмакратычных сілаў. Пасля правядзення больш чым 100 раённых сходаў, летась 2 кастрычніка, адзіны кандыдат быў абраны. Ім стаў Аляксандр Мілінкевіч, вылучаны партыямі "Зялёных" і БНФ. Уся кампанія абудзіла нашы структуры, парадзіла ў сэрцах актывістаў і мільёнаў прыхільнікаў пераменаў надзею на лепшае для беларускага народу.

Сябрамі ініцыятыўнай групы па зборы подпісаў за вылучэнне кандыдатам у прэзідэнты Алеся Мілінкевіча, сабрана 256 тысячаў 652 подпісы, што больш, чым ў два з паловай разы перавышае неабходны мінімум у 100 тысячаў, патрэбныя для рэгістрацыі, нягледзячы на ўсе перашкоды й рэпрэсіі.

Адчуўшы небяспеку, ўлада ўзмацніла рэпрэсіі. Сьпіс рэпрэсаваных па палітычных матывах пайшоў на тысячы. А пасля прынятага закону аб крымінальнай адказнасці за "дыскрэдытацыю Рэспублікі Беларусь" ён можа перайсці і за 10 тыс., бо нічым не

Адрозніваецца ад славутага сталінскага закону аб адказнасці за "антысавецкую агітацыю".

Масавая закрываюцца рэгіянальныя недзяржаўныя газеты. Пераследуюцца цэнтральныя незалежныя выданні. Пазбаўлены магчымасці распаўсюду праз "Белпошту" і саюздрукі "Народная Воля", "БДГ", "Наша ніва", "Салідарнасць", 15 рэгіянальных газэтаў. Зачыненыя ЭГУ, Беларускі гуманітарны ліцэй і Незалежны інстытут сацыяльна-эканамічных і палітычных даследаванняў. Спыненае развіццё незалежнага прафсаюзнага руху, зачыненыя амаль усе маладзёвыя і жаночыя арганізацыі, непадкантрольныя рэжыму. Разгромлены Саюз палякаў, а Саюзу пісьменьнікаў утвораны паралельны праўрадавы саюз. Пазбаўляюць рэгістрацыі і палітычныя партыі. Ужо атрымала два папярэджанні й Партыя БНФ.

Людзей звальняюць з працы, арганізуюць правакацыі са стралянінай, як у выпадку А.Лапіцкага, ці сумнеўныя судовыя працэсы супраць блізкіх родзічаў, як гэта здарылася з У.Кішкурнам. Такім стаў адказ рэжыму А.Лукашэнкі на заклік ЭЗ і АБСЭ спыніць палітычныя рэпрэсіі, адкрыць доступ апазыцыі да дзяржаўных радыё і тэлебачання, прывезьці ў адпаведнасць з дэмакратычнымі нормама выбарчае заканадаўства.

Разумеючы, што палітычная сытуацыя не палепшыцца, што датэрміновае абвяшчэнне выбараў ускладняе нашу задачу, Зьезд Партыі БНФ прыняў заяву, у якой падкрэсліў цвёрды намер партыі працаваць разам зь іншымі апазыцыйнымі структурамі на перамогу адзінага дэмакратычнага кандыдата.

Контркандыдаты

Вядома, што апроч Аляксандра Мілінкевіча патрэбную колькасць подпісаў сабралі Сяргей Гайдукевіч, Аляксандр Казулін і Аляксандр Лукашэнка. Прычым апошні -- амаль два мільёны. Нагадаем, на мінулых выбарах яго група, прыблізна такая ж па колькасці сабрала 395 000 подпісаў. Ці гэта азначае, што электарат сп. Лукашэнкі за пяць гадоў узрос у пяць разоў? Праектуем: 75 % афіцыйнай падтрымкі ў першым туры на выбарах 2001 г. памнажаем на 5 - атрымліваем "сур'ёзную" лічбу ў 375 % падтрымкі. Пры гэтым апошнія тры гады нават афіцыйныя сацыялагічныя інстытуты ня пішучь Лукашэнку больш за 60 % падтрымкі. Значыць справа не ў падтрымцы. І мы гэта ведаем: інтэрнаты й інстытуты, лякарні й пякарні, ПТВ і КДК, банкі й школы, аграпрадпрыемствы з колькасцю працоўных у 4 чалавекі й буйныя заводы, дзе працуюць дзясяткі тысячаў. Амаль па Сталіну: "Усе мы гайкі адзінай спайкі". Улада абнагледла да таго, што проста перапісвала ў падпісныя аркушы ўвесь асабісты склад з пашпарнымі дадзенымі й прапайскай. А потым прымушала падпісацца. На гэтае нахабства нарэшце трэба адпаведна адказаць.

Тымчасам Аляксандар Мілінкевіч аб'ехаў дзясяткі гарадоў і мястэчак Беларусі. У хуткім часе пазежкі па рэгіёнах працягнуцца. А паміж імі Мілінкевіч робіць прэзідэнцкую работу -- прадстаўляе дэмакратычныя сілы Беларусі перад кіраўнікамі эўрапейскіх краінаў. Гэта вялікая справа: лідары ўплывовых дзяржаваў Эўропы прызналі ў Мілінкевічы кіраўніка новай Беларусі. А гэта значыць, што пасля яго прыходу да ўлады Беларусь адразу здолее прыцягнуць тэхналогіі ды інвэстыцыі тое, чаго нам зараз катастрофічна не хапае й без чаго наш ўяўны дабрабыт можа лягнуць ў адзіны момант.

З 16 да 19 лютага ЦВК правядзе рэгістрацыю кандыдатаў у прэзідэнты. Пасля рэгістрацыі агітуйма за нашага кандыдата! Яшчэ 5 гадоў Лукашэнкі канчаткова пахаваюць імплэт, веды й мары цэлага пакалення беларусаў. Гэтага нельга дапусціць!

Рэдакцыйная рада

Аляксандр Мілінкевіч. Мае думкі.

Пра міжнародныя дачыненні, Расею й НАТО

У Беларусі няма палітычных сілаў, якія б хацелі самі ліквідаваць сваю краіну. Мы, згодна з Канстытуцыяй, нейтральная краіна. Таму мы не плянуем уступаць у НАТО, як і ў іншыя вайсковыя саюзы. Нашы стратэгічныя партнэры, у першую чаргу, нашыя суседзі. Зь імі трэба сябраваць, гандляваць, абменьвацца досведам. Што ж да ўступленьня ў Эўразьвяз, дык наш шлях туды няблізкі, хоць на далёкую перспектыву сяброўства ў ЭЗ павінна стаць нашай стратэгічнай мэтай. Але ніякіх адзіных дзяржаваў зь кім бы то ні было Беларусь ствараць ня будзе. Асобна скажу пра Расею. Гэта наш вялікі (і вечны) сусед. І інтэгравацца з Расеяй мы будзем. Галоўны ж чыньнік нашай інтэграцыі посьпехі ў эканоміцы. Эканоміка — падмурак усяго. У нас з Расеяй падпісана безьліч дамоваў (дарэчы, не ўсе яны маюць адкрыты статус). У гэтых дамовах трэба разабрацца, высветліць, якія з іх прыносяць эканамічную выгаду абедзьвум краінам і абедзьвум народам, а якія служаць прыкрыцьцём розных карупцыйных “схемаў”. Але ў пажарным парадку ніякія дамовы, падпісаныя Беларуссю, адмененыя ня будуць.

Пра прадпрымальнікаў

Яны заклапочаныя шэрагам праблемаў. Увесь час мяняецца й ускладняецца заканадаўства ў сфэры малога бізнэсу. Прадпрымальнікі рызыкуюць сплатамі вялікіх штрафаў, пазбаўленьня ліцэнзіяў, а гэта значыць працы й сродкаў да існаваньня. А гэта — стан стрэсу, што пазбаўляе маральных і фізічных сілаў.

Малы бізнэс — падмурак эканомікі краіны. Прадпрымальнікі — гэта кляса, якая самастойна здольная выцягнуць краіну з эканамічнай ямы. Але ў сфэры прыватнага бізнэсу ў Беларусі зараз дзейнічае сыстэма дазваляў. Спецыялісты Міжнароднай фінансавай карпарацыі ў гэтым годзе высветлілі, што дазволы ахопліваюць 90 % дробнага й сярэдняга бізнэсу ў Беларусі. У сярэднім для пачатка дзейнасьці прадпрымальнік павінны патраціць каля 1,5 тысячы даляраў і два з паловай месяцы. А права выдачы гэтых дазваляў маюць больш за 50 дзяржаўных органаў, якія кіруюцца больш чым 200 нарматыўна-прававымі актамі. Зразумела, такая сітуацыя ненармальная, бо максымальная ўскладняе працу прадпрымальнікаў. І гэтую сыстэму неабходна спрощваць: прыняць дакумент, што скасаваў бы адсылачныя нормы, устанавіў дакладны шэраг парабаваньняў для атрымання ліцэнзіі. Гэта аўтаматычна ўдарыць па схемах атрымання хабару чыноўнікамі. Да таго ж зараз чынавенства баіцца праявіць ініцыятыву, і свядома тармозіць разьвіцьцё бізнэсу. Трэба тэрмінова прымаць закон, які б адрэгуляваў агульныя ўмовы работы сыстэмы дазваляў. У перспэктыве ж сыстэму дазваляў трэба замяніць сыстэмай заяваў: хочаш адкрыць бізнэс паставіў у вядомасьць мясцовыя ўлады і працуй. Так што максымальнае спрашчэньне заканадаўства што да рэгістрацыі, сплаты падаткаў, вітаньне ініцыятывы вось нашыя асноўныя крокі ў дачыненні да прадпрымальнікаў.

Пра валюту

Ані адзіная валюта, ані тым больш расейскі рубль нашай эканоміцы не дапаможа. Гэта толькі прывяжа нас да нестабільнай эканомікі Расеі, якая цалкам залежыць ад сусьветных цэнаў на энэрганосьбіты. Сёньня яны высокія. А заўтра раптам абрынуцца, і што? Трэба ўмацоўваць сваю валюту. Яна ёсьць адным з галоўных складнікаў фінансавай і эканамічнай незалежнасьці краіны.

Пра ідэалёгію

Ніхто ня можа быць змушаны ўступаць у якую б то ні было асацыяцыю. Людзі мусяць мець права на свабоду слова, на свабоднае атрыманьне й распаўсюд інфармацыі. Ніякая ідэалёгія не можа усталявацца ў якасьці адзінай абавязковай. Недапушчальныя загады, дэкрэты і указы, якія абмяжоўваюць канстытуцыйныя правы грамадзянаў.

Пра інфармацыю

Чым менш інфармацыі тым больш страху ў грамадстве, і наадварот. Паінфармуем людзей, сустрэнемся з імі, адкажам на іх пытаньні, натхнім іх абавязкова пераможам. Улада страшэнна баіцца нас. Яна ж пра нас насамрэч нічога не ведае. Бо ўласнаручна згубіла каналы інфармацыі пра падзеі, што адбываюцца ў дэмакратычным грамадстве.

Сяргей ШЫНКЕВІЧ

Тэхналогія супраць цэнзуры

У апошні час шмат вядзецца пра стварэнне вакол вакол Беларусі сеткі FM-радыёстанцыяў, што вяртае б з тэрыторыяў Польшчы, Украіны, Літвы, Латвіі і ахапілі б сваім сыгналам недзе траціну тэрыторыі краіны. На тэрыторыі Беларусі адчыніць незалежную радыёстанцыю ці тэлеканал немагчыма, бо ўсім частотамі валодае дзяржава. Чаму ж не зрабіць "пакрыццё" інфармацыяй з-за мяжы усю тэрыторыю нашай краіны? Патлумачым.

Прымачы

Радыёпрымачы прымаюць электрамагнітныя (ЭМ) хвалі, якія выпраменьваюць перадаючыя станцыі. У гэтых электрамагнітных хвалях зашыфравана інфармацыя, якую ствараюць радыёстанцыі (радыёстанцыі). Частоты ЭМ хваляў (нясучыя хвалі) падзяляюцца на дыяпазоны: доўгія хвалі (ДХ), сярэднія хвалі (СХ), кароткія хвалі (КХ), ультракароткія хвалі (УКХ), і гэтак званы FM-дыяпазон (ультра-ультракароткія хвалі). Калі вы хочаце ўзяць сабе ЭМ хвалі, то ўзяце хвалі на моры, а даўжыня хвалі гэта адлегласць паміж вяршынямі суседніх хваляў, толькі ЭМ хвалі нябачныя для людзей (акрамя надзвычайна кароткіх хваляў свету, якія успрымае вока чалавека).

Даўжыня ДХ каля 1000 м, СХ каля 300 м, кароткія хвалі: 49 м, 41 м, 31 м, 25 м, 19 м, УКХ каля 6 м, FM каля 3 м. Гэтыя хвалі вызначаны для шырокага масавага выкарыстання. Інфармацыя, якую нясуць ЭМ хвалі шыфруюцца трыма спосабамі: амплітудная модуляцыя (АМ), частотная модуляцыя (ЧМ), фазавая модуляцыя. УКХ і FM шыфруюцца спосабам ЧМ, іншыя спосабам АМ.

Доўгія і сярэднія хвалі распаўсюджваюцца на адлегласць да тысяч кілямэтраў, УКХ і FM -- да 100 км, а кароткія хвалі -- да 15 тысяч км, дзякуючы асаблівасці КХ адбіваюцца ад ёнсаферы Зямлі.

Напрыклад, Радыё "Свабода" працуе на КХ і СХ, але на СХ не вельмі добра чуваць. Для праслухоўвання замежных радыёстанцый патрэбны прымачы, сканструяваныя для прыёму КХ. Многія сучасныя прымачы маюць лічбавыя індикатары частаты хвалі настройкі. Частата хвалі суадносіцца да даўжыні хвалі так:

$Частата (Гц) = \frac{Хуткасць свету}{Даўжыня хвалі}$
(300.000.000 м/с) падзелена на Даўжыню (м).

Пры выбары прымача трэба звярнуць увагу на яго адчувальнасць (здольнасць узмацняць слабы ЭМ сігнал антэны) і яго селектыўнасць (здольнасць прымаць частату настройкі і адсякаць суседнія частоты і шуму). Якось прыёму правяраецца перад тым як заплаціць грошы за прымач, шляхам прыёму аддаленай станцыі, напрыклад радыё "Свабода".

У канцы 90-х гадоў створана і выкарыстоўваецца (але не ў нас) тэхналогія прыёму аўдыёінфармацыі са спадарожнікаў на невялікія спецыяльныя прымачы ў дыяпазоне 2300 МГц.

Спадарожнікавае тэлебачанне

На тэрыторыі Беларусі прымаюцца каля 4000 тэлеканалі на дзесятках моваў, але беларускай мовы там няма. Спадарожнікі, праз якія вядуцца тэлеперадачы, знаходзяцца на адлегласці 35000 км ад паверхні Зямлі (Зямля мае дыяметр каля 13000 км) на гэтак званай гэтастанцыйнай арбіце, якая ляжыць у плоскасці экватара. Гэтыя спадарожнікі "нерухомы" вісяць над пэўнымі кропкамі экватара.

Пералічу некаторыя з іх: Sirius 5 E, Eutelsat W3 - 7 E, Eutelsat W1 - 10 E, HotBird 1, 2, 3, 4, 6 13 E, Eutelsat - 16 E, Astra 19 E, Astra 28 E, Eurobird 28 E. "5 E" азначае 5 градусаў усходняй даўжыні. Менск знаходзіцца на даўжыні 27 E, таму антэну (галерку) трэба накіроўваць на поўдзень/паўднёвы захад. Антэны вырабленыя па форме "парабалоіда кручэння" дыяметрам каля 1 м і забяспечваюць добры прыём. Адзінымі перашкодамі прыёму могуць быць толькі моцны дождж ці сьнег.

Даўжыня нясучай хвалі каля 3 см (10 000 000 000 Гц, альбо 10 ГГц), чым карацейшая хваля (вышэйшая частата), тым больш інфармацыі можа яна перанесці (больш інфармацыі ў ёй можна зашыфраваць). Таму адна нясучая частата можа несьці некалькі тэлеканалі. Відэа і аўдыёінфармацыя прадстаўлена ў фармаце MPEG-2. Гэта лічбавы фармат, які прыняцёва адрозніваецца ад аналягавых фарматаў PAL, SECAM, NTSC якія "разумеюць" звычайныя тэлевізары. Наогул сыстэмы з лічбавым фарматам называюцца DVB (Digital Video Broadcasting, Лічбавы Відэа Выхадны), а са спадарожніка называюцца DVB-S (літара S- скарачэнне слова Satellite - спадарожнік). Фармат MPEG-2 выкарыстоўваецца таксама ў фільмах на DVD дысках, што стварае больш высокую якасць кадра і дазваляе пмакканальны гук (стэрэа гук, шасціканальны гук), альбо перадаваць суправаджаючы відэакадры гук на некалькі мовах.

Прымаць сыгнал з талеркі можна на тэлевізар ці кампютар

Прыкладныя кошты:

Антэна з канвэртарам: 45 у.а. і вышэй;
DVB-S прымач: 100 у.а. і вышэй;
DVB-S картка (SkyStar 2): 80 у.а.;
Мантаж і наладка: каля 30 у.а.;
Тэлевізар: 100 у.а. і вышэй;
Кампютар: 450 у.а. і вышэй.

Пры падключэнні праз кампютар можна таксама карыстацца Інтэрнэтам праз спадарожнік. Пры гэтым запыты на інфармацыю перадаюцца праз звычайны мадэм (хуткасць -- да 56 Kbit/s), а прыём вядзецца са спадарожніка (хуткасць -- ад 64 Kbit/s да 5000 Kbit/s). Мінімальны кошт апараты Інтэрнэт-правайдэра 3 у.а. за 1 гігабайт (1 000 000 000 байт) прынятай інфармацыі.

Інфармацыя ў 1 байт, які складаецца з 8 bit, прыкладна адпавядае адной літары.

Молодзё

БНФ

А. Мілінкевіч сустракаецца з моладзёзю Барысава

АЛЯКСАНДР МІЛІНКЕВІЧ: «Мы кінулі выклік сённяшняй уладзе»

Аляксандр Мілінкевіч, прэтэндэнт на пасаду прэзідэнта Беларусі ад дэмакратычных сілаў, не пагаджаецца з афіцыйным папярэджаннем ЦВК у адносінах да яго ініцыятыўнай групы. Ён лічыць гэтае папярэджаньне надуманым і будзе яго абскарджваць.

18 студзеня Цэнтральная камісія па выбарах і правядзеньню рэспубліканскіх рэферэндумаў вынесла афіцыйнае папярэджаньне ініцыятыўнай групе Аляксандра Мілінкевіча. Падставай для гэтага рашэньня паводле ЦВК стаў распаўсюд сябрамі ініцыятыўнай групы друкаванай прадукцыі падчас збору подпісаў.

“Папярэджаньне надуманае, мы зь ім не пагаджаемся і будзем яго абскарджваць. Мы добра разумеем, што гэта псыхалогічны ціск, спроба зьбіць той выдатны тэп, якім мы набралі, зьменьшыць нашу актыўнасьць, пісяць зерне няўпэнасьці ў шэрагах нашых прыхільнікаў.

Мы кінулі выклік сённяшняй уладзе — не дапусьцім далейшага прыніжэньня беларускага народу! І гэты выклік улада прыняць баіцца, бо адчувае, што праўда і справядлівасьць сёння на нашым баку, на баку аб'яднаных дэмакратычных сілаў.

Я зьвяртаюся да кожнага грамадзяніна, каму неабыхава будучыня нашай Беларусі і хто выступае за здаровыя перамены ў нашай краіне. Нягледзячы на ціск улады, я асабіста і аб'яднаныя дэмакратычныя сілы працягваем нашу працу: паездкі ў рэгіёны, размовы зь людзьмі. Нашая мэта простая і канкрэтная — вернуць у Беларусь свабоду, праўду і справядлівасьць”.

Хто будзе назіраць за беларускімі выбарамі?

Беларускія ўлады накіравалі запрашэньні першым міжнародным назіральнікам на прэзыдэнцкія выбары. Аднак місія АБСЭ пакуль такога запрашэньня не атрымала.

Старшыня Цэнтравыбаркаму Лідзія Ярмошына заявіла, што ЦВК накіравала запрашэньні арганізатарам выбараў усіх краінаў СНД, акрамя Грузіі, а таксама запрасіла калегаў зь Літвы і Латвіі. Тое, што не запрасілі Грузію, сакратар ЦВК тлумачыць “адсутнасьцю кантактаў”.

Юрыст Валянцін Стэфановіч удзельнічаў у назіраньні за выбарамі ў шэрагу краінаў СНД. Як ён ставіцца да прафэсіянальнага ўзроўню назіральнікаў СНД?

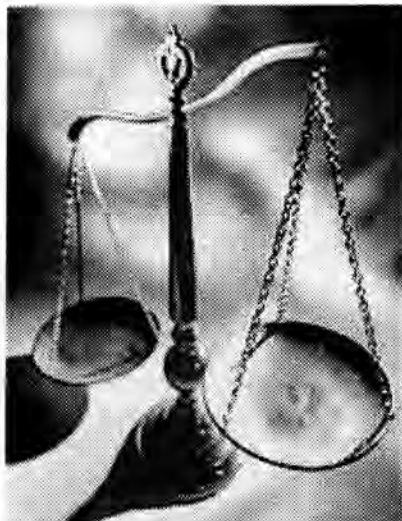
(Стэфановіч:) “Я расцэньваю місію СНД, якую ўзначальвае Рушайла, як абсалютна палітычна матываваную, якая прымае рашэньні, несыходзячы з міжнародных стандартаў у галіне выбараў. -- стандартаў АБСЭ. Яны не заўважаюць відавочных фактаў парушэньня і прызнаюць любыя выбары на поставецкай прасторы дэмакратычнымі”.

Штошаснаццатага: Дзень Салідарнасьці

Старшыня Партыі БНФ Вінцук Вячорка выказаўся ў падтрымку Дня салідарнасьці.

“Першасны сэнс Дня салідарнасьці — выказаць падтрымку ўсім, хто пацярпеў ад гэтай улады, зьніклым, незаконна асуджаным, іх сем'ям. Вядома, гэта вельмі высокамаральная ініцыятыва,” — сказаў палітык.

16 верасьня 1999 году ў Беларусі былі скрадзеныя віцэ-сьпікер Вярхоўнага Савету Віктар Ганчар і яго сябра бізнэсовец Анатоль Красоўскі. У выніку міжнароднага расьсьледаваньня пад падазрэньне ў датычнасьці да знікненьняў патрапілі ўлады. Прадстаўнікі грамадзкай супольнасьці прапанавалі праводзіць у краіне Дні салідарнасьці. Яны заклікалі ў 16-ты дзень кожнага месяца а 20:00 ПРОСТА ВЫКЛЮЧЫЦЬ СЬВЯТЛО і на 15 хвілінаў запаліць ў вокнах сьвечкі як знак салідарнасьці зь сем'ямі зьніклых палітыкаў, палітзняволенымі, незалежнымі журналістамі, усімі змагарамі за свабоду і дэмакратыю ў Беларусі.

Што ёсць кансэрватызм

Кацярына Маркоўская,
сябра Моладзі БНФ

Само слова "кансэрватызм" паходзіць ад лацінскага слова "conservare", што азначае захоўваць. Вынаходніцтва гэтага панятку прыпісваюць французкаму пісьменьніку й грамадскаму дзеячу Ф. Шатабрыяну, які ўжыў яго для апісання рэакцыі арыстакратаў на падзеі, звязаныя з Вялікай Французкай рэвалюцыяй (1789 г.). Аднак сам па сабе кансэрватызм узнік задоўга да XVIII ст. Як і лібэралізм, кансэрватызм — гэта асаблівы вобраз мыслення й асаблівае стаўленне да рэчаіснасці. На думку аднаго з брытанскіх гісторыкаў, першым кансэрватарам можна лічыць Адама, які не жадаў парушаць усталяваны Богам законы. Ева ж выступае як аблічча лібэралізму, навацыяў і эксперымэнту.

У нашай паўсядзёнай гаворцы кансэрватарам мы звычайна называем чалавека, які прытрымліваецца традыцыяў, не жадае рэзка мяняць навакольнае свец, жыве па прынцыпе "цішэй едзеш — далей будзеш", "усё новае — гэта добра забытае старое". Аднак кансэрватызм гэта яшчэ і стройная сістэма палітычных, эканамічных і філзафскіх поглядаў. Якія ж яны? Да ліку базавых ідэяў кансэрватызму можна аднесці наступныя:

1. Грамадства — гэта арганічная й цэласная сістэма, дзе кожны чалавек займае асаблівае, толькі яму ўласцівае месца й адначасова залежыць ад усіх астатніх. У нейкім сэнсе грамадства можа быць параўнаная з чалавечым арганізмам, які жыццяздольны толькі тады, калі ў ім ёсць усе неабходныя элементы, якія аб'яднаныя ў адзінае цэлае. Калі ідэалогія лібэралізму робіць акцэнт на панятку "Я" (я — самастойны, аўтаномны, рацыянальны, непаўторны індывід), то кансэрватызм на першы плян ставіць панятак "Мы" (мы — адзінае цэласнае грамадства й безь яго існаваньне асобнага чалавека немагчымае).

2. Чалавек па самой сваёй прыродзе — істота грахоўная. Як сьцьвярджаў адзін з ідэолягаў кансэрватызму брытанскі філзаф Э. Бэрк, над чалавекам пераважае паняцце першарадаснага граху. Таму ён ведае, што для яго лепш, а што — горш. Такім чынам, ён не павінен імкнуцца да перабудовы грамадства па сваіх заагдзя прыдуманых плянах, якія б спакуслівыя й прывабныя яны ні былі.

3. Палітычныя й эканамічныя прынцыпы грамадства трэба не выдумляць "з галавы", а знаходзіць у самой практыцы. Іх трэба прыстасоўваць да рэчаіснасці. Любая тэарэтычная схема горш, чым сацыяльны досвед і традыцыя. Як пісаў кансэрватар М. Оукшот, быць кансэрватарам — значыць "аддаваць перавагу праваму, а не неправеранаму; факту, а не таямніцы; існуючаму, а не магчымаму; блізкаму, а не далёкаму; зручнаму, а не дасканалому".

4. Грамадскае жыццё павінна абапірацца на вечныя й непахісныя каштоўнасьці: сям'ю, традыцыю, рэлігію, маёмасьць. Яны й зьяўляюцца тымі "кітамі", на якія абапіраецца стабільнасьць і дабрабыт грамадства. Гэтыя каштоўнасьці дадзеныя нам Богам, і мы ня маем права абыходзіцца зь імі так, як нам захацаецца.

5. Людзі ад нараджэньня ня роўныя й не павінны быць такімі. Стваральнік надзяліў іх рознымі здольнасьцямі й магчымасьцямі. Менавіта такі натуральны парадак рэчаў. Імкненьне да фармальнай роўнасьці й "прыдуманьне" ўсялякіх свабодаў могуць прывесці да ўсеагульнай анархіі й распаду адзінага сацыяльнага арганізму.

6. Грамадству патрэбна не дэмакратыя, а моцная й мудрая ўлада. Дэмакратыя ж прыводзіць да перавагі пасрэднага й тыраніі большасці. У палітыцы галоўнае — гэта знайсьці мудрых кіраўнікоў, якія могуць вызначыць, што такое грамадзкая карысьць і як яе дасягнуць. Такім чынам, клясычны кансэрватызм выступіў прамым апанэнтам лібэралізму, крытыкуючы яго за ідэі індывідуалізму й уталітарызму.

Усё гэта, вядома, ня значыць, што кансэрватызм можна атаясамліваць з рэакцыянасьцю, ці абскурантызмам. Больш за тое, заўважым, што ідэалогія кансэрватызму знаходзіць водгук у самой чалавечай прыродзе, якой уласціва імкненьне да захоўваньня й засьцярога ва ўспрыманы новага. Пагодзімся, што ў некаторых выпадках менавіта гэтыя рысы чалавечай натуры ратавалі чалавецтва ад многіх бед аў і разбурэньняў. Руйнаваньне старога сьвету й пабудова на яго руінах новага справа часта ня толькі дарэчная, але й неабсяпечная, і можа прывесці да трагічных вынікаў.

У другой палове XX стагодзьдзя сацыяльна-палітычныя й эканамічны зьмены ў сьвеце прымусілі кансэрватараў пераглядаць некаторыя клясычныя палажэньні. Так зьявіўся нэакансэрватызм, які ўспрыняў цэлы шэраг новых ідэяў, у тым ліку й лібэральных. Па-першае, нэакансэрватары не адмаўляюць ідэю дэмакратыі. Пры гэтым яны падкрэсьліваюць, што дэмакратычнае грамадства павінна спалучацца з уладаю эліты. Народ мае права голасу, але ён абавязаны лічыцца з тым, што вярхоўная ўлада павінна знаходзіцца ў руках найбольш вартых і мудрых.

Па-другое, у галіне эканомікі яны выступаюць за абмежаваньне ўмяшальніцтва дзяржавы ў рынкавую эканоміку, за стварэньне спрыяльных умоваў для разьвіцьця прыватнага прадпрыемства, напрыклад, шляхам зьніжэньня падаткаў, прадстаўленьня ільготаў прыватнаму капіталу. Эканамічная формула нэакансэрватараў магла б выглядаць так: індывідуальнае прадпрыемства + групавая кааперацыя + урадавае рэгуляваньне. Пры гэтым, прыватнае прадпрыемства ставіцца імі на першае месца, урадаваму рэгуляваньню адводзіцца трэцяя пазыцыя.

Па-трэцяе, у галіне сацыяльнай палітыкі нэакансэрватары прапануюць прытрымлівацца трох асноўных прынцыпаў: прынцыпа сапідарнасьці працаўнікоў і наймальнікаў, прынцыпа субсыдыянасьці, г. зн. садзяньня самадапамозе й прыватнай ініцыятыве й прынцыпу справядлівасьці, які прапановуе справядлівую зароботную плату, справядлівыя падаткі й г. д. Іншымі словамі, яны падтрымліваюць ня толькі прамую сацыяльную дапамогу з боку дзяржавы, колькі стварэньне ўмоваў, пры якіх чалавек мог бы сам дапамагчы сабе.

(Працяг на старонцы 12)

БЫЦЬ БЕЛАРУСАМ – БЫЦЬ АДКАЗНЫМ ЗА СЯБЕ І СВАЮ КРАЇНУ

Аднойчы ў снежні 2005 году я ехаў на таксоўцы і неяк зайшла гаворка з кіроўцам пра абвешчэнне прэзыдэнцкіх выбараў на сакавік:

- Глянь як "ён" зрабіў, нябось у штаны наклаў ад страху, як думаеце? - Ён павярнуўся да мяне і па-сяброўску падміркнуў мне. - Настаюць яго апошнія дні!

Сёння ў Беларусі нікому ня трэба тлумачыць, хто такі "ён" і "мы". "Ён" засеў ў сваёй цытадэлі -- будынку прэзыдэнцкай адміністрацыі. "Ён" перакрывае рух, каб "яго" картэж з чорных "Мэрсэдэсаў" без перашкодаў ляцеў па гарадзкіх вуліцах, а на "нас" проста плюе, дакладней, ставіцца як да таннай працоўнай сілы, дзякуючы якой "ён" можа красыць і жыць па-царску.

"Ён" кантралюе міліцыю, якая зьбівае дэманстрантаў, агульнанацыянальныя тэлеканалы, якія паліваюць "нас" тонамі ілжы, і падатковую службу, што выпіскае з "нас" грошы для "ягоных" патрэбаў, пакуль не абдзяруць "нас" да ніткі. Адным словам, "ён" гэта прэзыдэнт Лукашэнка, самы ненавісны кіраўнік краіны за ўсе часы існавання Беларусі, а "мы" гэта народ, грамадзяне Беларусі. У той жа час свавольства ўладаў ёсьць усяго толькі адваротным бокам грамадзкай пасыўнасьці. Таму дзеля зьмяняленьня сытуацыі неабходная актывізацыя як асобных людзей, так і грамадзкіх структураў, каб яны адчулі, што маюць магчымасьць уплываць на сытуацыю ў краіне. Найзручнейшым для гэтага зьяўляецца час напярэдадні выбараў, паколькі ў гэты момант у той ці іншай ступені большасьць насельніцтва задаецца пытаньнем: "Што будзе далей?" Выбары -- гэта момант непасрэднага праяўленьня народнай улады -- час, калі кожны грамадзянін мусіць даць ацэнку эфэктыўнасьці асобы, якую 12 гадоў таму выбарцы нанялі на працу й якой своечасова выплочвалі высокі заробак, што гарантаваў ёй высокі ўзровень жыцьця.

Мы павінны прадухіліць сытуацыю, падчас якой такая ацэнка выстаўляецца ў атмасфэры страху, фальсыфікацыяў і прымусу. Мы мусім ня толькі абраць

Аляксандра Мілінкевіча, чалавека, які падзяляе нашыя каштоўнасьці, чалавека якога вылучыў народ Беларусі, але й адстаяць свой выбар.

Я перакананы, што беларускі народ заслугоўвае лепшай долі, больш людзкага стаўленьня да яго з боку ўлады й, прынамсі, абароны яго канстытуцыйных правоў. Мы хочам, каб наша дзяржава нарэшце стала эўрапейскай ня толькі геаграфічна й культурна, чаго ўжо недастаткова, але таксама палітычна й эканамічна. Толькі тады людзі будуць адчуваць сябе сапраўднымі грамадзянамі Беларусі.

Але ўсе павінны памятаць, што быць грамадзянінам Беларусі гэта ганаровае права. Нельга мець права, ня будучы адказным за сябе, за сваю краіну. Быць грамадзянінам азначае адказнасьць.

У старажытнай Грэцыі грамадзянінам полісу мог быць толькі свабодны чалавек, які абараняў сваю дзяржаву. Грамадзянінам мог быць толькі той, хто быў гатовы аддаць за сваю краіну жыцьцё.

Гэта актуальна для нас. Толькі той заслугоўвае свабоду, хто змагаўся за яе. Толькі патрыёт можа лічыцца грамадзянінам Беларусі. Беларуская дэмакратыя магчыма толькі як дэмакратыя элітарная. Гэта не дэмакратыя для эліты, а такі мэханізм кіраваньня, які дазваляе народу, грамадзянам абіраць лепшых.

Нельга дазволіць, каб у палітычную эліту маглі трапіць тыя, каму не дарагая Бацькаўшчына, для каго беларуская мова -- чужынская, каму чужыя нацыянальныя сымбалі, славуцая гісторыя Радзімы. Мы, Моладзь БНФ, самая прагрэсіўная частка Беларускага Народнага Фронту, і ёсьць будучая эліта Беларускай дзяржавы. Гэта нам давядзецца адраджаць мову, культуру, будаваць вольную незалежную Беларусь. Гэта мы мусім зьмяніць жыцьцё да лепшага. Мы мусім зрабіць яго чыстым і сьветлым, як марское паветра. Паветра пераменаў. Мы чакаем пераменаў! І мы зробім усё, каб гэкія перамены адбыліся найхутчэй у нашым жыцьці, ў жыцьці нашай Краіны. Будзьма вольнымі сэрцам, і воля знойдзе нас абавязкова! Трымайцеся разам -- і мы пераможам. Перамога будзе за намі. У імя нашых продкаў, у імя нашых заўчасна сышоўшых з жыцьця у барацьбе сяброў, у імя нашых зьзяцей і нашай будучыні пераменім гэтае жыцьцё да лепшага!

Мы -- тыя, хто малады, хто прагне пераменаў ва ўласным жыцьці, хто здольны ўзяць свой лёс ва ўласныя рукі. Мы мусім і мы будзем жыць годна! Мы можам зьмяніць Беларусь. Мы будзем жыць у ВОЛЬНОЙ і ПА-ЭўРАПЭЙСКУ ЗАМОЖНАЙ БЕЛАРУСІ. Бо разам Мы -- СІЛА! Разам Мы -- САМА ПЕРАМОГА!

Жыве Беларусь!

Вясна пакажа, хто дзе..

Ігар Казьмярчак,
сябра Моладзі БНФ

Пакаленьні беларусаў змагаліся за незалежнасьць краіны й чалавечую годнасьць на гэтай зямлі. Пакутавалі й гінулі, цяпелі Сібір і ГУЛАГі. Былі закатаваныя ў падвалах і расстраляныя ў Курапатах. Але працягвалі змагацца. І пакінулі нам гэтую справу, ня здолеўшы яе скончыць. Нехта верыў у перамогу, нехта змагаўся, бо проста ня бачыў іншага выйсьця, ня мог больш трыццаць, або проста так, як падказвала ўласнае сумленьне. Ці верылі паўстанцы Касцюшкі ў перамогу? Ці спадзяваліся на посьпех касінеры Каліноўскага, калі йшлі змагацца з вялікай імперыяй, ня маючы вялікіх сілаў? На што спадзяваліся Слуцкія героі, калі выйшлі адным палком супраць цэлага войску? Перш за ўсё, на тое, што іх справа будзе працягнутая!

Сёньня мы можам разважаць, будзе перамога гэтай вясною ці не. І сыходзячы з гэтага меркаваць, ці варта так ужо напінацца ці пачакаць наступных выбараў. Але ўзгадайце нашых продкаў. Яны разумелі, што перамогі не дасягнуць, і ўсё адно змагаліся за яе. Нашае пакаленьне ў больш выйгрышнай сытуацыі, бо перамога ўжо не за гарамі. Яна ўжо блізка, побач. Пах яе лунае ў паветры й калі-нікалі прарываецца сьвежым струменем наветра ў тое балота, ў якое нас загналі. Лукашэнка сказаў: "Гэтыя выбары — іспыт для ўладаў, які мы (яны) пастараемся здаць з годнасьцю." І што Лукашэнка пакажа на гэтым іспыце? 70 % прадпрыемстваў, якія не прыносяць даходу? Новыя пустыя дамы ў вёсках? Самалёт за 100 млн. д а л я р а ў ? П р а д а д з е н ы "Белтрансгаз"? Ці стабільнасьць, якая як пальцам па вадзе пісаная? Яму няма чаго прад'явіць народу, і народ у яго за гэта спытае. І пытаньне гэтае будзе не такое, якое прафэсар задае студэнту. Пытаньне гэтае будзе пастаўлена рубам: або ты, Аляксандар Рыгоравіч, або мы, Народ. І пасля гэтага адзін

з вышэйназваных мусіць сыйсьці.

Мы задаем пытаньні, ці зарэгіструюць нашага кандыдата, ці будзе хаця б намёк на сумленнасьць у выбарчай кампаніі й г.д. Але ці важныя гэтыя пытаньні? Узгадайма вясну 2005 году. 10 000 прадпрымальнікаў выйшлі на вуліцы Менску. Каля 100 000 па ўсёй краіне. 2 500 тысячы выйшлі на вуліцу на 25 сакавіка толькі пачуўшы, што будзе рэвалюцыя. Забастоўка на "Мотавелазаводзе" ды іншыя больш дробныя пратэсты звычайных грамадзянаў, якім надакучыла. А цяпер простая арытмэтыка: $10\,000 + 2\,500 = 12\,500$. Дадаем да гэтага хаця б 10 000 чалавек з рэгіёнаў (а там пратэст яшчэ большы, толькі раздроблены), яшчэ хаця б 5 000 актывістаў партыяў ды 1 000 людзей, якім яшчэ надакучыць. Атрымліваем 28 500. Калі пачынаўся Украінскі Майдан, на вуліцу выйшла 10 000 чалавек, і гэтага хапіла, каб потым выйшаў мільён. Восі і нам вышэйназначанай колькасьці людзей хопіць. Скептык можа пачаць казаць, што міліцыя будзе душыць любы бунт, дарогі да Менску перакрыюць, больш за гэтую колькасьць народу ня выйдзе, бо пабаяцца... Але калі мы сёньня маем 28 500 чалавек, якія гатовыя выйсьці на вуліцу, дык яны ўсё адно выйдучь і доўга чакаць ня будуць. Я згодны са скептыкамі: можа атрымацца ўсё што заўгодна, і ад пройгрышу мы не застрахаваныя. Але 19 сакавіка 2006 будзе бітва. І гэта будзе або "бітва пад Ватэрлоў" (поўны разгром) або "Барадзінская бітва" (якая пераломіць ход вялікага змаганьня). А для гэтага трэба сёньня сваёй працай "нагрэць сытуацыю": паказаць рэальную альтэрнатыву й даць людзям веру ў перамогу. Менавіта для гэтага трэба сёньня працаваць. Бо горш ад нашай працы не стане, а вось зрухі наперад будуць.

Што такое кансэрватызм

(Працяг разважаньня на тэму, што ёсьць кансэрватызм. Пачатак на старонцы 10)

Па-чацьвёртае, нэкансэрватары выступаюць рашучымі абаронцамі правоў чалавека. Аднак іх разуменьне гэтай праблемы адрозьніваецца ад лібэральнага. Калі б перад нэкансэрватарам стаяла пытаньне: што найважней права грамадства ці права індывіда, то ён хутчэй ўсёго выбраў бы права грамадства. Пры гэтым трэба разумець, што грамадства, на думку нэкансэрватараў, шырэй дзяржавы й ўраду. Гэтая гістарычна складзеная формула сусьнаваньня людзей, якой яны й могуць рэалізаваць свае дадзеныя Богам правы.

Знаўшы істотныя зьмены, сучасная нэкансэрватыўная ідэалёгія засталася па сваёй сутнасьці кансэрватыўнай. Галоўнай прычынай усіх адмоўных зьяваў сучаснага грамадства нэкансэрватары працягваюць бачыць у адыходзе ад такіх каштоўнасьцяў, як закон, парадак, дысцыпліна, стрыманасьць, згода, патрыятызм, сям'я.

Нельга не адзначыць, што перад сучасным кансэрватарамі стаіць сур'ёзная праблема. З аднаго боку, яны змагаюцца за свабодны рынак і прыватнае прадпрыемальніцтва, а зь іншага падкрэсьліваюць сваю адданасьць традыцыйным каштоўнасьцям і ідэалам. Супярэчнасьць у дадзеным выпадку ў тым і заключаецца, што часцей менавіта гэты ідэалы падкрэсьляюцца ва ўмовах свабоднай рынкавай эканомікі. Розныя плыні ў сучасным кансэрватызьме спрабуюць вырашыць гэтую праблему. Але ў любым выпадку кансэрватызм шукае адказы на зноў узнятыя пытаньні й тым самым імкнецца адпавядаць агульнасусьветным тэндэнцыям і нацыянальным традыцыям, шанаваньне яны і ісьці ў нагу з эпохай.

Расея бліжэйшыя пяць год будзе прадаваць газ Украіне па 230 даляраў за 1000 кубаметраў. А Украіна набываць па 95. Вось такая сюрэалістычная арытмэтыка. Пры гэтым задаволеныя як кіраўнік "Газпрому" Аляксей Мільнер, так і кіраўнік "Нафтагазу Украіны" Аляксей Іўчанка. Задаволеныя нават у кампаніі "Росукрэнэрга", якая павінна будзе гэтую розніцу кампэнсавать. Як так магло здарыцца? У ноч на 4 студзеня газавы кантракт паміж «Газпромам» і «Нафтагазам Украіны» быў падпісаны. Пастаўнікам газу ва Украіну цяпер ёсць кампанія «Росукрэнэрга» (сумеснае прадпрыемства «Газпрому» і аўстрыйскага «Райфайзенбанку»).

Нагадаем, у мінулым годзе Украіна плаціла за "газпромаўскі" газ 50 даляраў, Беларусь 46 даляраў 68 цэнтаў. У гэтым годзе Беларусь будзе плаціць тыя ж грошы. Для Украіны паставілі "спэцыяльную цану" 230 даляраў як помсту за тое, што Украіна адмовілася аддаць газаправодную сыстэму ў сумеснае з «Газпромам» прадпрыемства. А тут як раз ва Украіне неўзабаве парлямэнцкія выбары. Яны сталіся тэстам для прэзыдэнта Віктара Юшчанкі.

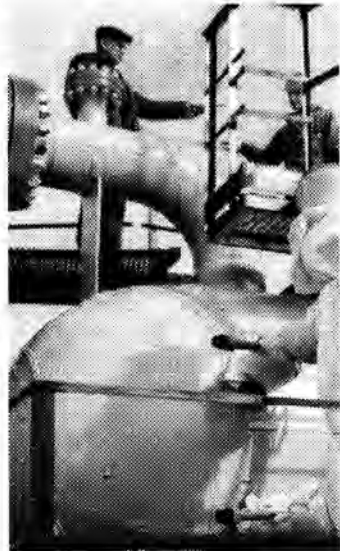
Спачатку яго шантажавалі тым, што краіну замароззяць. Потым прапанавалі ўзяць крэдыт для аплаты кабальных 230 даляраў. Затым Пуцін прапанаваў «кампрамісны» варыянт: у I квартале Украіна купляе газ па старой цане, а з красавіка па рынкавай. У Кіеве такі мараторы палічылі прынізьлівым і палітычна нявыгадным. Украіна зноў адмовілася, а Віктар Юшчанка нават заявіў, што спрэчка паміж Кіевам і Масквой гэта «бітва за незалежнасць значна больш цяжкая, чым на Майдане».

На канфлікт пачалі рэагаваць эўрапейскія краіны, найперш Польша. Правалібаральная «Жэчпасполіта» напісала: «Пазбавіцца газавога дыктату «Газпрому» ня менш важна, чым дабіцца вываду савецкіх войскаў на пачатку 1990-х».

Адзначым, што «газпромаўскі» газ задавальняе чвэрць патрэбы Заходняй Эўропы, 80% яго ідзе праз Украіну. У выніку газавога крызісу, у Угоршчыну пастаўкі скараціліся на 25%, Польшчу на 14%.

Зьнізіўся ціск у газатранспартных сыстэмах Аўстрыі, Францыі, Італіі, Славаччыны, Сэрбіі, Босніі. Пачаўся скандал. На Захадзе загучалі галасы пра магчымасць пазбаўлення Расеі права старшыніцтва ў «вялікай васьмёрцы». Сітуацыю давалася тэрмінова «разрульваць». Тут і «выплыў» варыянт, пры якім Расея фактычна будзе сама сабе плаціць за свой газ. А розніца ў коштах будзе кампэнсаваная за кошт улучэння ў баянс «Росукрэнэрга» туркменскага, узбекскага і казаскага газу, які таннейшы за 95 даляраў

прадпрыемства, доля расейскага ААТ "Газпром" у якім складае 51%, доля беларускага ўрада - 49%. У гэтым жа кантэксце можна разглядаць і заяву в.а.прэм'ера Украіны Юр'я Еханурава ў інтэрвію тэлекампаніі "5 канал" (г.Кіеў) ў сярэдзіне студзеня: "Беларусь, у адрозненне ад Украіны, здада трубу, і цяпер "Белтрансгаз" не зьяўляецца іх уласнасцю. Адсюль і такія нізкія цэны на газ для Беларусі. А мы трубу не аддамо. Той, хто аддае свой здабытак, рана ці позна будзе танчыць пад тое, што яму граюць на балалайцы".

Юры Гембіцкі

Газавая крыжаванка

(бо ў кожным разе ўсе гэтыя "газы" ідуць ва Украіну па расейскіх трубах). Гэта азначае, што на бліжэйшыя пяць гадоў «Росукрэнэрга» стане эксклюзіўным пастаўнікам усяго імпортнага газу ва Украіну. А транзытны тариф расейскага газу па тэрыторыі Украіны ў Эўропу падвышаны з \$1,09 да \$1,6 за 1000 м³. на 100 км.

Дык што зь «Белтрансгазам»? Лягічна зрабіць выснову, што раз Украіна з-за адмовы ствараць газатранспартнае СП з Расеяй ледзьве не была "пакараная", дык захаванне мінулагодніх коштаў на газ для Беларусі (дарэчы, яны ў 4 разы ніжэй за рынкавыя) азначае, што Лукашэнка здаў «Белтрансгаз» Расеі. Зьмест падпісанага перад самым новым годам пагаднення трымаецца ў таямніцы, аднак падобна на тое, што «Газпром» стане саўладальнікам дзяржаўнага беларускага прадпрыемства «Белтрансгаз» на ўмовах парытэту (50 на 50). Гэтае пагадненне падпісанае пасля некалькіх няўдалых спробаў «Газпрому» вырваць кантроль над кампаніяй «Белтрансгаз» у Аляксандра Лукашэнкі. Тымчасам украінскія СМІ друкуюць інфармацыю пра тое, што на базе «Белтрансгаза» нібыта ўжо створана газатранспартнае

Газавы транзыт адзіная на сёння магчымасць уплыву Беларусі на Расею. Адмова Беларусі перадаць кантроль над «Белтрансгазам» на ўмовах «Газпрому» справакавала газавы крызіс у пачатку 2004 г. з часовым адлучэннем газу для нашай краіны. Прадстаўнікі беларускага ўраду падкрэслівалі, што перамовы з «Газпромам» пра стварэнне СП не спыняліся, проста «не сышліся ў цане». Статутны фонд «Белтрансгазу» складае 1,15 трлн руб. (\$550 млн), але рыначная цана такіх актываў нашмат вышэйшая (Лукашэнка неаднаразова казаў, што "яго цана" 5 мільярдаў даляраў).

«Белтрансгаз» нядаўна ператварыўся з ААТ ў дзяржаўнае прадпрыемства як раз "пад продаж". Дык прадалі ці не? Беларускі ўрад, ад якога не залежыць нічога, і прэзыдэнт, ад якога залежыць усё, маўчаць. Ці азначае гэта, што нацыя расплаціцца газавымі дабрачынствамі за падтрымку Масквой Лукашэнкі ў якасці кандыдата ў прэзыдэнты?

Калі гэта так, Беларусь страціць кантроль над сваім газавым транзітам. Калі гэта ня так, але расейскі бок лічыць, што так, то ў красавіку, адразу пасля выбараў, нас чакае жорсткі газавы канфлікт з Расеяй.

У кожным разе, мы маем пастаўкі газу па вельмі нізкіх коштах. Тлумачэнне гэтаму можа быць адно «Газпром» атрымаў нешта ўзамен. Праўда, ніводную з ранейшых дамоўленасцяў такога кшталту Лукашэнка ня выканаў. І гэтым можа тлумачыцца прызначэнне прэзыдэнцкіх выбараў на сакавік: як заўсёды пагуляцца некаторы час ў бізнэс-партнэра, а пасля выбараў шчыра здзівіцца: мы, маўляў, нічога прадаваць не збіраліся. Памятаем жа гісторыю 2002 году з броварнай кампаніяй «Балтыка» і яе спробай выкупіць кантролькі пакет "Крыніцы".

Але гэтым разам «Газпром» настроены сур'ёзна. Намеснік старшыні кампаніі Аляксандр Разанаў заявіў як пра пэўнасць, што на працягу трох месяцаў супольнае газатранспартнае прадпрыемства расейскага ААТ «Газпром» і беларускага ўраду будзе створанае. Гэта адбылося 27 снежня, у часе падпісання, «Газпромам» і беларускім урадам пагаднення пра цану расейскага газу для Беларусі і газавога транзыту для Расеі. У адпаведнасць з кантрактам, «Газпром» паставіць у Беларусь газ па цане \$46,68 за 1 тыс м³ «пры наяўнасці тэхнічнай магчымасці». На колькі ж тых магчымасцей хопіць? Ня выключана, што толькі да 19 сакавіка.

Зьміцер Дрыгайла,
журналіст газэты "Наша Ніва"

Помнікі Лукашэнку

Краіна нагадвае Нью-Ёрк канца XIX — пачатку XX ст. Гігантаманія. Не пасьпелі скончыць адзін праект, як пачалі другі. У найбліжэйшыя гады маюць узьвесьці Парк высокіх тэхналёгій, гатэль "Эўропа", спартовую "Менск-арэну", буйны спарткомплекс на месцы стадыёну "Трактар", тэлевежу. Правінцыю ашчасьлівяць некалькі лядовых палацаў.

Сталічны вакзал

А міма пралятаюць цягнікі. 30 сьнежня 2000 г. гасьцінна адчыніў дзьверы новы сталічны чыгуначны вакзал. Дзеля яго лабудовы сьцэрлі з твару зямлі стары будынак Віленскага вакзалу 1871 г. Той, хто называе сучасны гмах найпрыгажэйшым вакзалам Эўропы, у Эўропе ніколі ня быў. Сваімі памерамі ён хутчэй нагадвае звычайную станцыю перасадак бэрлінскага мэтро "Фрыдрыхштрасэ".

Унутранае начыньне — справа густу. Для некага — эклектыка ў чыстым выглядзе. Хоць зь першага погляду можна ўразіць. Так студэнты зь Літвы, прыехаўшы ў Менск, некалькі хвілін як бараны стаялі перад беларускай "Вікторыяй", таропячыся на ейную прыгажосць. Абышоўся вакзал дзяржаве ў 200 млн даляраў.

Палац Рэспублікі

XXI стагодзьдзе краіна сустрэла здачай у эксплюатацыю даўгабудуў чыгуначнага вакзалу, Палацу Рэспублікі ды хакейных пляцовак.

Палац рэспублікі будаваўся амаль дваццаць год: рашэньне пра ўзьвядзеньне было прынята ў 1981 г., канчаткова здалі ў эксплюатацыю 31 сьнежня 2001 г., хоць мерапрыемствы пачалі праводзіць у 1999 г.

Дарэчы, улады савецкага часу доўга вырашалі, які з раёнаў Менску ашчасьлівіць, Цэнтральную (Кастрычніцкую) плошчу ці былы праспэкт Машэрава. Выбраві першы варыянт, "навукова падмацаваўшы": "Прасторавае рашэньне Палацу ўлічвае маштабную сувымернасьць з прасторай плошчы й навакольнай забудовай, у тым ліку гістарычнай забудовай Менску". Падобныя праекты рэалізаваны ў іншых рэспубліках СССР, затое наш самы дарагі — 250 млн даляраў. Галоўнае прызначэньне палацу — правядзеньне масавых мерапрыемстваў, такіх, як Усебеларускі народны сход, ды розных урачыстасьцяў, пачынаючы ад сьвяткаваньня 9 траўня ды сканчаючы абвяшчэньнем вынікаў прэзыдэнцкіх выбараў.

"Чупа-чупс" для інтэлектуалаў

Сёньня гэта будоўля №1. Новая нацбібліятэка ўзводзіцца з 1 лістапада 2002 г. Звычайна такія гмахі будуць 72 месяцы (6 гадоў), але прэзыдэнт распарадзіўся ўзьвесьці за 34 месяцы. Таму плянавалася, што будынак здадуць 1 верасьня 2005 г., аднак хутка высветлілася, што ні сам будынак, ні прылеглая тэрыторыя да паду не даведзеныя. Цяпер абвешчана новая дата "дзяржпрыёмкі" — 1 траўня 2006 г. Праектны кошт у пачатку будаўніцтва закладаўся ў памеры 126 млн даляраў, цяпер агульны кошт складзе 208,3 млн. Асноўнай крыніцай фінансаваньня зьяўляецца рэспубліканскі бюджэт, "добрахвотныя ахвяраваньні" ды дапамога сяброўскіх краінаў — Ірану, Кітаю, Кубы. Кітай паставіў нам паўтары тысячы кампутараў для абслугоўваньня чытачоў.

Тых, хто ўяжджае ў Менск з боку Нацыянальнага аэрапорту, будоўля ўражае. У спэцыялістаў жа "пасадка" ў такім месцы бібліятэкі выклікала шмат спрэчак.

У кожным разе, да адной дамінанты навакольна — аўтавакзалу "Маскоўскі" з колавым вантавым дахам — дадаецца другая, яшчэ лепш бачная для натаўскіх варожых самалётаў.

Наш адказ Каліфорніі

Парк высокіх тэхналёгій у мікрараёне Ўручча плошчай 50 га толькі ў праекце. Але будаўніцтва маюць скончыць да 2008 г. Мэты ПВТ надта прыгожыя: рост экспарту беларускага праграмнага прадукту (350 млн даляраў у год) ды больш актыўнае яго выкарыстаньне айчыннымі прадпрыемствамі й дзяржаўнымі ўстановамі. Кошт праекту — 930,2 млн даляраў. У выніку мусіць паўстаць цэлы горад: некалькі навукова-дасьледчых карпусоў Акадэміі навук, канфэрэнц-цэнтар зь вялікай залай, гатэль, адміністрацыйны будынак, жылы дом. Пакуль жа тут месціцца толькі Інстытут мікрабіялёгіі НАН.

Паводле словаў старшыні прэзыдыюму Акадэміі навук Міхаіла Мясніковіча, ільготы для рэзыдэнтаў беларускай "крэмнёвай даліны" будуць большымі, чым ў Расеі, Індыі й іншых дзяржавах, што займаюцца афшорным праграмаваньнем.

Днямі Міхаіл Мясніковіч, выступаючы перад дэпутатамі парламэнту заўважыў, што ўжо цяпер інвэстыцыйную цікавасьць да ПВТ праяўляюць польскія, нямецкія й амэрыканскія кампаніі. У найбліжэйшыя дні пачнецца адбор кандыдатаў, што будуць працаваць у парку ў якасьці рэзыдэнтаў у машынабудаваньні, мікраэлектроніцы, бія- й нанатэхналёгіях.

Пераплюнуць Таронта

Да сярэдзіны лютага будзе падрыхтаваны архітэктурны праект менскай тэлевежы і пралічаны кошт будаўніцтва. Вежа павінна паўстаць на рагу былога праспэку Машэрава і вул. Арлоўскай, за НВЦ "Белэкспна". Вышыня складзе 425 мэтраў — вежа мае стаць чацьвёртай па вышыні ў сьвеце пасля аналягічных шпіляў у Таронта, Маскве, Куала-Лумпуре.

Неабходнасьць ўзьвядзеньня новай вежы спэцыялісты Мінсвязі тлумачаць тым, што радыётэлевізійная перадавальная станцыя ў Калодзішчах не адпавядае сучасным тэхнічным патрабаваньням. Новая вежа паспрыяе паляпшэньню якасьці тэлевізійнага вяхчэньня ў Менску й вобласьці, а колькасьць праграмаў, якія можна будзе прымаць, узрасьце да 50. Паралельна гэтая вежа мае стаць і культурна-забаўляльным цэнтрам. На вышыні 60 і 240 мэтраў будуць знаходзіцца бары й рэстараны, пляцоўкі агпаду.

Помнікі Лукашэнку

Працяг са старонкі 14

АЭС

Пры канцы жніўня А. Лукашэнкам была зацверджана канцэпцыя энэргетычнай б'яспекі краіны, якая прадугледжвае будаўніцтва АЭС магутнасцю 2 тысячы МВт у год. Агульны кошт будаўніцтва ўсіх атамных энэргаблёкаў, згодна з афіцыйнымі разлікамі, папярэдне складзе 3 млрд даляраў. Будаўніцтва расцягнецца на 7-8 гадоў. Пакуль разглядаюцца тры магчымыя пляцоўкі ў Дубровенскім раёне Віцебшчыны, Шклоўскім і Быхаўскім на Магілёўшчыне. Матывы прыхільнікаў і праціўнікаў зразумелыя. З аднаго боку, будаўніцтва АЭС дазволіць дыверсіфікаваць крыніцы атрымання Беларуссю энэргіі ды павялічыць колькасць уласных энэргарэсурсаў, паколькі сёння мы надта залежны ад расейскіх газу й нафты, стварыць новыя працоўныя месцы ў гібеючай правінцыі. З другога боку, трэба ўлічваць "чалавечы фактар": дзе гарантыя, што больш не паўторыцца Чарнобыль?

У дзяржавы свае пляны. Сярод пражэктаў фрыстайл-цэнтр і спарткомплекс "Менск-арэна".

Нягледзячы на маштабнае будаўніцтва лядовых палацаў, Беларусь у дзясяткі, калі ня ў сотні, разоў саступае скандынаўскім краінам па колькасці лядовых крытых пляцовак. Мы нават ня можам правесці ў сябе чэмпіянат сьвету па хакеі ў найвышэйшым дывізіёне, паколькі ня маем неабходнай для гэтага арэны ўмяшчальнасцю больш за 10 тыс. глядачоў, а таксама арэны на шэсьць-сем тысяч.

Вырашыць праблему мае пабудова згаданай "Менск-арэны" на 13 тыс. глядачоў, што ацэньваецца ў 105 млн даляраў. Тут таксама будзе канькабежны стадыён. Апроч хакею, канькоў і фігурнага катаньня, зала здольная будзе прыняць міжнародныя спаборніцтвы па гандболе, баскетболе, гімнастыцы й баявых відах спорту.

Таксама выношваецца праект пабудовы ў Менску фрыстайл-цэнтру. У "Цэнтры" будуць таксама басэйн з з трамплінамі для скачкоў у ваду, аквапарк, фітнэс-цэнтр. Яго агульная праектна-каштарысная вартасць 20 млн даляраў.

Між

Усё гэта будзецца дзеля "дзякуй" ад удзячных нашчадкаў ды месца ў гісторыі для першага прэзыдэнта, які прагне застацца ў гэтай самай гісторыі ня проста першым прэзыдэнтам, але й прэзыдэнтам-будаўніком. Лёгіка простая: раз у краіны ёсць сілы на маштабнае будаўніцтва, значыць, яна квітнее. Сюды дадаецца танны піяр, нахштальт "падарункаў" народу на дзяржаўныя свята (Новы год, 9 траўня, 7 лістапада).

Але застаецца невырашальнай іншая праблема, зрухаў у якой ні на крок. Гэта грамадзкія прыбіральні. У найбліжэйшыя пяць гадоў у Менску плянуецца рэканструяваць 14 (сёння іх агулам у сталіцы 38), а яшчэ дадаткова пабудоваць у кожным раёне па адной, тры ў цэнтры. Вось яны будоўлі першай неабходнасці, сапраўдны паказчык высокай культуры. Пераехаў польскую мяжу – і вада, і папера, і мыла. У нас жа дзіркі ў падлозе.

Рыхтуемса да Белай Алімпіяды!

Цяпер у Беларусі 10 "лядовых палацаў". Будуюцца комплексы ў Баранавічах і ў Жлобіне. Так, палац у Жлобіне будзе мець аквапарк, басэйн, фізкультурны залі, гатэль. Аб'ект каштуе 30 млн даляраў.

У паўтара разу даражэйшы футбольны манэж на былым праспекце Машэрава. У наступным годзе пачнецца рэканструкцыя стадыёну "Трактар". Літоўская фінансавая група UKIO Уладзімера Раманава, якая зьяўляецца ўладальнікам сталічнага клюбу "МТЗ-РІПА", укладзе 260 млн даляраў у будаўніцтва футбольнага цэнтру з футбольным манэжам.

Новая беларуская радыяцыя

Юрась Зянковіч,
намеснік старшыні
Менскай абласной
арганізацыі Партыі БНФ

Пад час апошняга з'езду Партыі БНФ сярод дэлегатаў была распачата дыскусія наконт кампаніі, што праводзіць Менская абласная арганізацыя Партыі БНФ пад назвай "РЛС пагроза для Беларусі". У рамках кампаніі тры апошніх гады адбываюцца маршы навакол расейскіх стратэгічных аб'ектаў у Клецкім і Вілейскім раёнах. Гэтай публікацыяй прапануецца распачаць агульнапартыйную дыскусію навакол праблемаў знаходжання расейскіх вайсковых аб'ектаў у Беларусі і пазыцыі Партыі БНФ адносна іх.

Да гісторыі пытання

У 60-я гады мінулага стагоддзя СССР пачаў разварочваць першыя станцыі ранняга папярэджання пра ракетны напад, якія будаваліся ў рамках стратэгіі гонкі ўзбраенняў і павінныя былі забяспечыць тэрыторыю краіны ад удараў амэрыканскіх ядзерных ракет. У рамках гэтай жа канцэпцыі пачалося праектаванне, будаўніцтва і разгортванне комплексаў супрацьракетаў, якія павінныя былі наводзіцца лятатарамі станцыяў папярэджання і знішчаць варожыя ракеты на падлёце. Такія станцыі былі разгорнутыя каля Мурманску, Рыгі, Іркуцка, возера Балхаш, Мукачава, Мікалаева (РЛС "Днепр"), Пячоры, Габалы (РЛС "Дар'ял"). Плянавалася таксама збудаваць новую РЛС "Волга" каля беларускага горада Ганцавічы. Яе праектаванне пачалося ў 1981-м годзе, а будаўніцтва — у 1986-м, аднак з-за недахопу грошаў будаўніцтва ў 1989-м годзе было замарожанае. Усю сістэму наземных станцыяў ранняга папярэджання да пачатку 90-х годаў спадарожнікаў (на сённяшні дзень працуе 3 з іх). Будавалася таксама станцыя пад Краснаарскам, але яе будаўніцтва было згорнутае ў 1989-м годзе з-за таго, што яно парушала дамову пра абмежаванне сістэмаў супрацьракетнай абароны.

Даведка. РЛС "Волга"

Месцазнаходжанне: мястэчка Азярэчча ў 15 км ад горада Ганцавічы, належыць да тэрыторыі Клецкага раёна Менскай вобласці;

Задачы: адсочванне пуску стратэгічных ядзерных ракетаў на тэрыторыі Еўропы;

Асноўныя характарыстыкі:
Працоўны дыяпазон: дэцыметровы;
Даўжыня хвалі: 0,1 м;
Зона пакрыцця, град: 50 град;
Тып антэны: ФАР, азімутальнае сканаванне з дапамогай частотнай мадуляцыі;
Разнос прыёмача і перадачыка: 3 км;
Дальнасьць дзеяння: 4800 км.

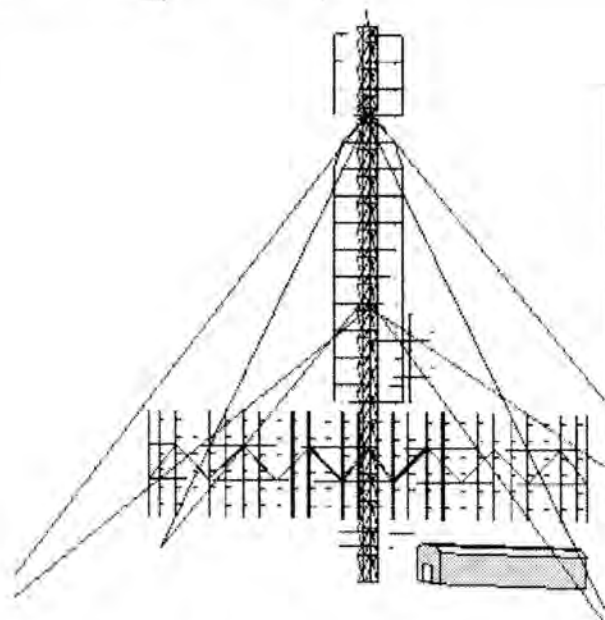
У 1972 годзе СССР і ЗША падпісалі дамову пра абмежаванне сістэмаў супрацьракетнай абароны. Гэтая дамова была падпісаная ў рамках агульнай палітыкі раззбраення, і яе ідэя зводзілася да таго, што краіна ніколі ня будзе першая атакаваць ядзернымі ракетамі свайго праціўніка, калі будзе ўсведамляць тое, што адказ будзе адэкватны па сіле і знішчыць яе. Паводле гэтай дамовы СССР і ЗША мелі права пакінуць у сябе толькі па адной сістэме супрацьракетнай абароны. СССР збудаваў сістэму абароны горада Масквы і Маскоўскага прамысловага раёну (сістэма А-35 у складзе станцыяў Дунай-3 і Дунай-3У, а таксама станцыя Дон-2 з комплексамі супрацьракетаў). У 1995-м годзе Расея мадэрнізавала гэтую сістэму, якая цяпер называецца А-135. ЗША збудаваў аналягічную сістэму абароны Вашынгтону. Усе астатнія РЛС былі пазбаўленыя магчымасці навадзяння супрацьракетаў, і сталі толькі адсочваць пускі ракет праціўніка.

Масква-Рыга-Кіеў-Менск

У 1995-м годзе ўрад Латвіі запатрабаваў ад Расеі зачыніць станцыю каля горада Рыгі, а дакладней каля горада Скрундэ. Расея была вымушаная падпарадкавацца, знішчыўшы ўсю станцыю дашчэнту выбухам, каб "верагодны праціўнік" ня змог вывучыць яе. Адначасова, пакуль ішлі перамовы з Латвіяй, былі ініцыяваныя размовы зь беларускім урадам наконт перадачы ў арэнду аб'екта "Баранавічы", як яго называюць расейскія вайскоўцы. Яны знайшлі поўнае паразуменне з боку А.Лукашэнка, які перадаў расейцам частак зямлі разам зь незавершаным будаўніцтвам у бясплатнае карыстанне на 25 год, а таксама дазволіў бясплатна карыстацца сродкамі сувязі для перадачы дадзеных са станцыі ў Маскву. За гэта беларусы атрымалі права праводзіць вучэбныя зенітных войскаў на палігоне пад Астраханню. Акрамя таго, яшчэ раней ўрад Кебіча перадаў у арэнду (а Лукашэнка пацвердзіў гэтую дамову) вузел сувязі са стратэгічнымі паводнымі лодкамі ў паўночнай Атлянтыцы каля горада Вілейкі. Гэты вузел дазваляе расейскім падлодкам прымаць каманды з цэнтру без усплывання на паверхню.

У сярэдзіне 90-х заходні і паўночна-заходні кірункі ракетнага нападу на Расею агаліліся, бо станцыя ў Скрундэ была знішчаная, а пад Ганцавічамі не дабудаваная. Акрамя таго, станцыі ва Украіне, Казахстане і на Далёкім Усходзе ўжо састарэлі, і не адпавядаюць сваімі характарыстыкамі патрэбам расейскай абароны. За іх знаходжанне ўрады гэтых краінаў атрымваюць па 1 млн. даляраў у год арэнднай платы. Азэрбайджан жа за сваю станцыю ў Габале запатрабаваў плату ў памеры 2 млн. даляраў. Гэта, канешне, усе роўна сымбалічныя сумы, аднак нават іх уплата больша раніць гонар расейскіх вайскоўцаў. Перад новым 2006 годзе прэзідэнт Украіны Віктар Юшчанка заявіў, што ў адказ на газавы шантаж Расеі ўмовы арэнды станцыяў у Мікалаеве і Мукачаве могуць быць перагледжаныя, або Украіна ўвогуле можа запатрабаваць іх закрыцця.

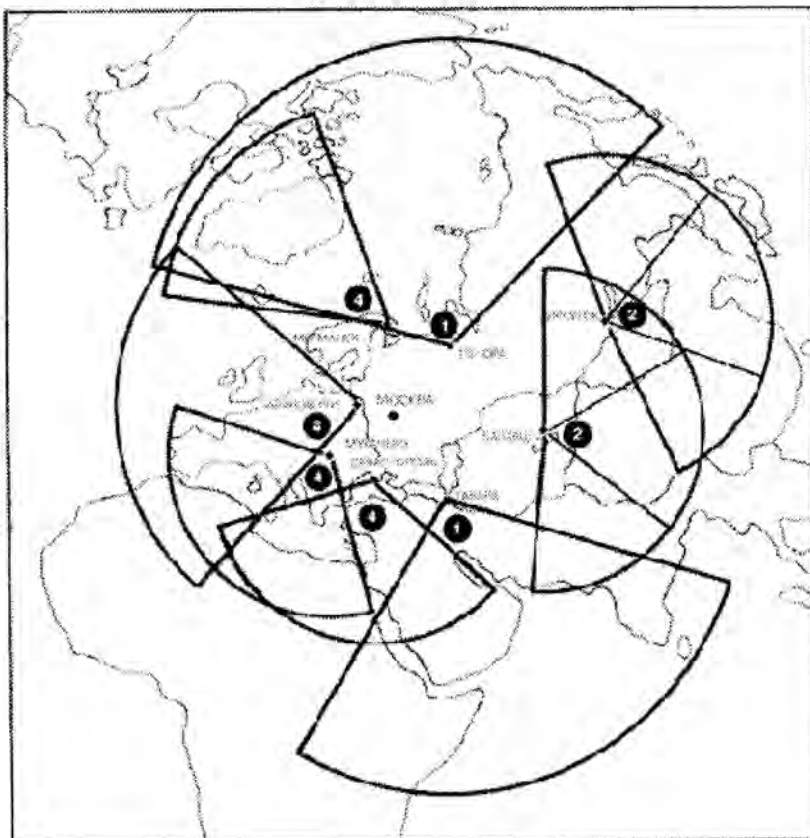

Новая беларуская радыяцыя

Працяг са старонкі 16

Зоны контроля
группировки радиолокационных средств
системы ПРН

Аднак, як заяўляюць расейскія генералы, на сённяшні дзень створаны вопытныя экзэмпляры мабільных РЛС супрацьракетнай абароны, якія можна даставіць у любое месца і закрыць дзірку ў назіранні. Праўда, на наладжванне сэрыйнага выпуску гэтых комплексаў расейцам трэба яшчэ 2-3 гады. Тым ня менш, Расея вельмі пакрыўдзілася на ўкраінцаў, якія паабяцалі дапусьціць амэрыканцаў на станцыі, што знаходзяцца ў іх краіне, для інспэкцыі. Маўляў, бяспека Расеі -- гэта сьвятое, і гандлявацца ёю ў "газавай спрэчцы" нельга.

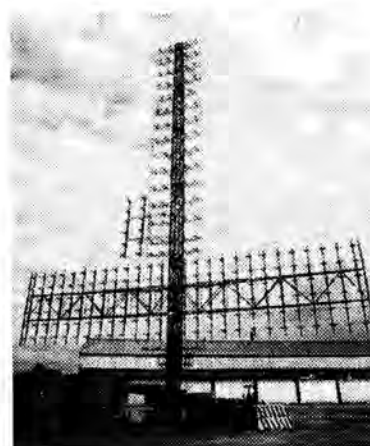
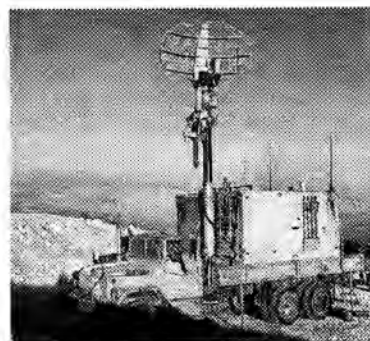
"Наша" РЛС

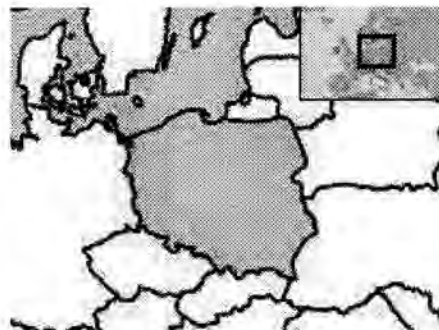
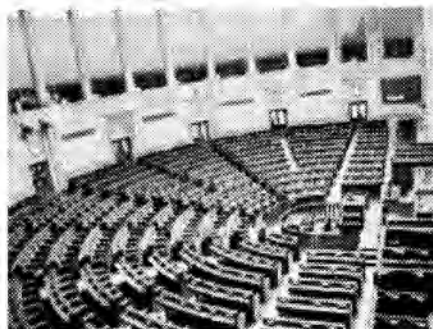
Беларуская ж станцыя пад Ганцавічамі была збудаваная ў 2000-м годзе і пастаўленая на вопытна-баявое дзяжурства, а з кастрычніка 2003-га году яна працуе ў рэжыме баявога дзяжурства, што ў перакладзе на нармальную мову азначае: на поўную магутнасьць. Гэта дазволіла Расеі часткова кампэнсаваць страту станцыі ў Скрундэ. На станцыі працуе 1200 чалавек, зь якіх палова -- гэта расейскія вайскоўцы. Яны й іх сем'і карыстаюцца бясплатнай мэдычнай дапамогай у Цэнтральным клінічным шпіталі Міністэрства абароны Беларусі ў Менску, а таксама ў шпіталі памежных войскаў у Снове. Да м. Азярэчча ходзіць аўтобус, пракладзеная добрая асфальтавая дарога. Здавалася б, некалькі соцень мясцовых жыхароў працуюць на расейскім аб'екце, і гэта павінна спрыяць добраму

стаўленьню насельніцтва да станцыі. Аднак, як паказвае досвед дзьвюх кампаніяў, людзі пераважна ставяцца да яе нэгатыўна. У першую чаргу, яны адчуваюць скрытую пагрозу ад станцыі. Пад антэнай пачалі сохнуць дрэвы, прычым ад верхніх галінаў уніз. Мясцовае начальства супакойвае людзей, што гэта нейкая хвароба, аднак людзі здагадваюцца, што гэта за "хвароба". У лесе каля станцыі цяжка пачуць сьпевы птушак або пабачыць жывёлаў усё жывое сышло адсюль.

Падобныя факты вядомыя таксама азэрбайджанскім экалягам, у якіх ужо ня першае дзесяцігоддзе працуе станцыя каля горада Габалы. Азэрская апазыцыя ўжо ня першы год дамагаецца вываду расейскага аб'екта з тэрыторыі сваёй краіны. Паводле мэдыкаў, у раёне знаходжаньня станцыі назіраецца падвышанае захворваньне ракам сярод жыхароў. І, што цікава, мясцовае начальства таксама спрабуе прыдумаць нейкія прычыны ўсплёску анкалягічных захворваньняў, не бачачы іх у наступствах працы станцыі.

Якія могуць быць наступствы для Беларусі ў тым выпадку, калі наш будучы нацыянальны ўрад запатрабуе закрыцьця расейскага аб'екту? Што можа мець Беларусь ад гэтай станцыі і што можа згубіць? Як паўплывае на імідж Партыі БНФ далейшае правядзеньне кампаніі "РЛС пагроза для Беларусі"? У наступным нумары я выкладу сваё бачаньне гэтай праблемы. Аднак я хацеў бы запрасіць усіх да дыскусіі на гэтую тэму.

100 дзён кіравання PiS. Погляд зь Беларусі

Зьміцер Дрыгайла,
журналіст газеты "Наша Ніва"

Скончыліся першыя тры месяцы, падчас якіх у Польшчы валадарыць адна партыя, а фактычна два браты-блізняты, што стаялі ля вытокаў гэтай партыі. Партнэрская БНФ партыя "Права і справядлівасць" (PiS), перамогшы ў восеньскіх парламэнцкіх і прэзідэнцкіх выбарах, апынулася, па сутнасці, сам насам сама з сабою. Спроба кааліцыі з Грамадзянскай Плятформай (ГП) сарвалася. Фармальна ўтварыўся ўрад меншасці. Фактычна-ж ўрад адной партыі партыі братоў Качыньскіх "Права і Справядлівасць". Ва ўрадзе толькі некалькі пазыцыяў (напрыклад, МЗС ці ахова здароўя) не належаць PiS.

Нагадаем, правыя партыі атрымалі пераканаўчую перамогу й на парламэнцкіх выбарах у Польшчы. З тых 460 месцаў, якія ёсць у польскім Сейме, 322 атрымалі тры правыя партыі кансэрватыўная Права і Справядлівасць (155), якая зьяўляецца партнэрскай партыяй БНФ „Адраджэньне”, лібэральная Грамадзянская Плятформа (133) і ўльтракаталіцкая Ліга Польскіх Сем’яў (34).

У 2005 годзе ў Польшчы ўпершыню склалася так, што ў адзін год абіралі й прэзідэнта, і абедзве палаты парламэнту Сейм (460 дэпутатаў па прапарцыйнай сыстэме) і Сэнат (100 дэпутатаў аднамандатнікаў). Паўнамоцтвы прэзідэнта доўжацца 5 гадоў, парламэнту 4, то-бок раз на 20 гадоў такое цяпер будзе адбывацца (адлік ідзе зь 1989 году, калі адбыліся першыя адносна свабодныя выбары).

У 1990 годзе першым прэзідэнтам III Рэчы Паспалітай стаў кандыдат „Салідарнасьці” Лэх Валэнса, у 1995 г., а затым і ў 2000 г. перамогу сьвятакаваў прадстаўнік пост-камуністаў Аляксандр Квасьнеўскі. Зараз перамогу ізноў атрымаў правы кандыдат.

Такім чынам, канфігурацыя для PiS стабільная. PiS маналіт, кіраваны жалезнай рукой Яраслава Качыньскага - сапраўднага майстра палітычных гульняў. Зараз ён камбінуе, спрабуючы прыбраць з палітычнай сцэны партыі-сатэліты, сваіх „малодшых палітычных канкурэнтаў”, і стварыць стабільную двухпартыйную сыстэму, у якой PiS выступае правобразам Рэспубліканскай Партыі ЗША ці Кансэрватыўнай Партыі Вялікай Брытаніі. Зараз PiS трымае такім чынам „за горла” Лігу Польскіх Сем’яў (ЛПС), а таксама сацыялістаў з Саюзу Лявіцы Дэмакратычнай (СЛД). Адзінае, каго перапапулізаваць цяжкавата гэта лідэра Самаабароны Анджэя Лепэра. Яго зараз спрабуюць „схіпінуць на маргінэс”, а з Грамадзянскай Плятформы зрабіць лева-лібэраляў.

Як гэта магчыма? 23 сьнежня ўступіў у свае правы Лех Качыньскі. Парламент працуе без вялікіх скандалаў. І калі пасля выбараў казалі, што ўрад меншасці доўга не пратрывае, дык зараз, хіба, большасць разумее, што PiS гэта ўсур’ёз і надоўга. Партыя дагэтуль нічога ня страціла ў сваіх пазыцыях, нават дадаўшы да сабе 5-7% прыхільнікаў. А наступныя выбары адбудуцца толькі ўвосень 2006 года ў мясцовыя органы ўлады. Існуе, праўда, варыянт датэрміновых парламэнцкіх выбараў.

Ідучы на гешэфты з ЛПС і іншымі дробнымі партыямі, PiS адцягвае іх электарат да сабе. Займаючы пасады ва ўрадзе й парламэнце, Самаабарона і ЛПС адначасова й непазьбежна трацяць свой электарат, зьліваючыся зь PiS (электарат меншых распушчаецца ў электарат большых), і калі-б выбары адбываліся сёньня, дык PiS атрымаў бы 43%. Зразумела, што лібэральным асяродкам, блізкім да Плятформы, гэтыя гульні рэзка не падабаюцца, але яны нічога зрабіць ня ў стане, бо пасля прэзідэнцкіх выбараў сваімі рукамі адсеклі сябе ад рэальнай палітыкі, не пагадзіўшыся ўвайсьці ва ўрад (PiS прапаноўваў парызтэт 8 + 8) і зацягнуўшы гандаль з кіраўніцтвам парламэнту. Вось і двухпартыйная сыстэма. Так што ініцыятыва Качыньскага „разваліць” астатнія партыі.

Гэнкім парадкам, PiS доўга фармуе ўрад, новы адміністрацыйны апарат паўстае вельмі марудна, бо PiS-аўцы рэзонна не давяраюць большасці чынавенства па краіне, якое засталася ад лявіцы. Пакрысе адбываецца замена супрацоўнікаў у міністэрствах і ведамствах. Лявіца, дарэчы, досыць спакойна прымерыла да сябе адзеньне апазыцыі і заняла вельмі зручнае суцэльна крытычнае стаўленьне. Такія пазыцыя, лічаць стратэгі сацыял-дэмакратаў, у пэрспэктыве толькі дадасць ім галасоў. Ад пачатку такі сцэнарыі прапанаваў нядаўні лідэр левых Влэдзімеж Цімашэвіч заявіўшы, што пасля ўласнага сыходу з прэзідэнцкай кампаніі ён ня будзе галасаваць увогуле з прычыны „нябачнасьці дастойных кандадатаў”. Такім чынам, уся праца лявіцы зараз зводзіцца да наступнага: крытычны маніторынг крокаў PiS-аў і Плятформы; адсочваньне іх праграмы й зьменаў у ёй, аб’яднаньне ўсіх левых сілаў

100 дзён кіравання *PiS*. Погляд зь Беларусі

з перспэктывай поўнага паяднання да мясцовых выбараў; атрыманьне максымуму месцаў у гмінах, паведах і ваяводствах; пазыцыянаваньне сябе як патэнцыйнага сябра чалавека ва ўладзе. Плюс канцэпцыя абнаўленьня, якую ўвасабляе сабой новы малады лідэр Януш Алянічак. Эканамічную праграму PiS левыя амаль не крытыкуюць. Бо, як ні дзіўна, у Права й Справядлівасьці лева-цэнтрэцкая эканамічная плятформа: па-першае, PiS выступае не за лінейны, а за прапарцыяны падаходны падатак. Калі сказаць каратка, дык кіраўнікі PiSу лічаць, што „багатыя павінны плаціць у бюджэт болей“, па-другое, яны выступаюць за падатковыя ільготы й дзяржаўную дапамогу бедным, і па-трэцяе, не зьбіраюцца адмаўляцца ад польскага злотага (лібэральная Грамадзянская Плятформа, наадварот, агітавала за памяншэньне ролі дзяржавы, увядзеньне эўра й адзінай стаўкі падатку ў 15% для ўсіх).

„Грамадзянская Плятформа“ пасля выбараў стаяла на мяжы расколу. Асноўны канфлікт быў паміж Дональдам Тускам і Янам Ракітам. На Туска склалася адказнасьць за тое, што здарылася. Зараз жа спэцыялісты з „Грамадзянскай плятформы“ распрацавалі эканамічную праграму, стварылі цэновы кабінэт на чале зь Янам Ракітам. Такое сабе „якой магла-б быць эканамічная праграма, калі-б ГП прыйшла да ўлады“. І адначасова гэтая праграма была прапанаваная PiSу маўляў, бярыце, карыстайцеся; у PiS-ж эканамічная плятформа відавочна слабейшая за Плятформу з-за нашмат меншай колькасьці абазначаных эканамістаў.

А што-ж сам PiS? Рэзанансных скандалаў за гэтыя тры месяцы не адбылося. За гэты пэрыяд было анансавана некалькі ініцыятываў. Першая зь іх люстрацыя (прадстаўнікоў, што працавалі на польскую дзяржаву часоў ПНР), скасаваньне люстрацыйнага суда й перадача гэтай галіны ў Інстытут Нацыянальнай Памяці. Пайшлі чысткі ў органах унутраных справаў і спэцслужбай, якія працавалі ў часы ПНР, але не на ўрадавым, а на ведамасным узроўні. Таксама была агучана громкая ініцыятыва сумесна з ЛПС пра выплату дапамог пры нараджэньні дзіцяці роўных і аднолькавых. Фактычна, праўда яна (часова?) сышла на „не“, бо ў тым выглядзе, у якім яна прапаноўвалася гэта 500 злотых на дзіця (недзе па 165 даляраў) і то толькі ў тых сем'ях, дзе даход вельмі малы.

У прынцыпе-ж адбываецца тое, што й абяцалі прадстаўнікі Права й Справядлівасьці ў першую чаргу ачышчэньне грамадства, падтрымка сям'і й прасямейнай палітыка. У праекце бюджэту на бягучы год закладзены значна большыя сродкі на культуру, навуку, музеі.

У дачыненні да нацыянальных меншасьцяў згодна з законам зьменаў не было прадугледжана. Але неафіцыйна PiSаўскі ўрад хоча дамоўіцца зь беларускай меншасьцю, якая традыцыйна левая, пра тое, каб паспрабаваць перацягнуць яе на свой бок цераз зносіны з правымі коламі беларускай дыяспары, што з большага знаходзіцца пад дахам Саюза Беларусаў Польшчы (арганізацыяй кіруе Яўген Вапа). У гэтым рэчышчы трэба разглядаць візыт на Беласточчыну пад праваслаўнае Божае Нараджэньне прэм'ер-міністра Польшчы Казімежа Марцінкевіча,

яго сустрэчу з прадстаўнікамі беларускай супольнасьці, а таксама з адзіным прэтэндэнтам ад дэмакратычных сілаў Аляксандрам Мілінкевічам. Ёсьць спадзевы, што, нарэшце аббудуцца пэўныя пазытыўныя зрухі са справай „Нівы“ газэты беларусаў Польшчы, якую некалькі месяцаў таму абвінавацілі ў фінансавых махінацыях. Магчыма, ад урадавых колаў Польшчы паступіць прапанова яе перагледзець. Адначасова на Беласточчыне ў цэрквах сталі прамаўляць казаньні па-польску (раней было па-расейску). Пытаньні ж адкрыцьця ў Варшаве „Беларускага дому“ пакуль так і „вісяць ў паветры“.

Але, што праўда, новы прэзыдэнт, урад і парлямэнт суседняй краіны выразна падтрымліваюць аб'яднаныя дэмакратычныя сілы. Падчас візыту Аляксандра Мілінкевіча ў Варшаву, які адбыўся на мінулым тыдні й праходзіў на афіцыйным (!) узроўні, прэзыдэнт Лех Качыньскі выказаў надзею на перамогу Аляксандра Мілінкевіча й падкрэсьліў, што Польшча будзе садзейнічаць працэсу дэмакратызацыі Беларусі. Тое самае прагучала з вуснаў сьпікера Сэйму Марка Юрэка. У Сэйме Мілінкевіча сустрэлі авацыяй і вялікім бел-чырвона-белым сыцягам. Аляксандр Мілінкевіч стаў першым грамадзянінам Беларусі, які выступіў зь трыбуны парлямэнту суседняй дзяржавы.

Зазначым таксама, што апроч Мілінкевіча з Качыньскім сустрэўся й старшыня Партыі БНФ Вінецук Вячорка.

Студзень

- 1 Новы год.
- 6 Свята Трох Каралёў у каталікоў.
- 7 Нараджэнне Хрыстова ў праваслаўных.
- 10 Курбан-байрам у мусульман.
- 19 Вадохрышча ў праваслаўных.
- 31 Новы, 1427-мы год у мусульман.

Люты

- 2 Грамніцы ў каталікоў.
- 4 75 гадоў з дня смерці гісторыка Ёсвалада Ігнатоўскага, першага прэзідэнта Акадэміі навук Беларусі (1881-1931). Ён застрэліўся, каб унікнуць арышту саветамі.
- 15 Грамніцы ў праваслаўных.
- 17 200 гадоў таму (1806) нарадзіўся заснавальнік беларускай археалёгіі Канстанцін Тышкевіч.

- 18 175 гадоў таму (1831) нарадзіўся рэвалюцыянер Міхал Валовіч.
- 20 400 гадоў таму пачалося мяшчанскае паўстанне пад кіраўніцтвам Стахора Мітковіча ў Магілёве (1606).
- 23 Купальне.
- 24 Святы Ян у каталікоў.
- 29 Святыя Пятро і Павел у каталікоў.

Ліпень

- 7 Іван у праваслаўных.
- 12 Святыя Пятро і Павел у праваслаўных.
- 15 Дзень Грунвальдзкае бітвы.
- 15 400 гадоў з дня нараджэння галандскага мастака Рэмбранта (1606-1669).
- 26 150 гадоў з дня нараджэння драматурга Джорджа Бэрнарда Шоў (1856-1950).
- 27 Гадавіна прыняцця Дэкларацыі аб дзяржаўным сувэрэнітэце Беларусі.

Верасень

- 1 100 гадоў таму ў Вільні выйшла першая легальная беларуская газета «Наша доля» (1906).
- 6 400 гадоў таму (1654) памёр Піліп Абуховіч, ваявода віленскі і смаленскі, пісар літоўскі. Кіраваў абаронай Смаленску ў 1654 г.
- 24 пачатак Рамазану ў мусульман.
- 30 Рош-Ашонз (Новы год) у юдэяў.
- 30 75 гадоў з дня нараджэння народнага паэта Беларусі Ніла Гілевіча (1931).

Кастрычнік

- 14 Пакроў у праваслаўных.

Каляндар падзеяў на 2006 год

(складзены газэтай «Наша ніва»)

Сакавік

- 1 Папалыцова серада ў каталікоў.
- 1 125 гадоў з дня забойства цара Аляксандра II беларускім нарадавольцам Ігнатам Грынявіцкім (1881).
- 4 50 гадоў таму ў Беластоку пачала выходзіць газета «Ніва» (1956).
- 11 100 гадоў таму (1906) у Менску павешаны Іван Пуліхаў.
- 19 75 гадоў з дня нараджэння літаратуразнаўцы Генадзя Кісялёва (1931).
- 19 Прэзідэнцкія выбары.
- 25 Дзень Незалежнасці (Дзень Волі).
- 25 Зьвеставанне ў каталікоў.

Красавік

- 7 Дабравешчанне ў праваслаўных.
- 9 Пальмавая нядзеля ў каталікоў.
- 11 Дзень нараджэння прарока Мухамада ў мусульман.
- 13 Пэсах у габрэяў.
- 16 Вялікдзень у каталікоў і пратэстантаў.
- 16 Вербная нядзеля ў праваслаўных.
- 19 125 гадоў з дня нараджэння Ёсвалада Ігнатоўскага.
- 23 Вялікдзень у праваслаўных.
- 29 75 гадоў з дня смерці акадэміка Яўхіма Карскага (1861-1931).
- 30 125 гадоў таму (1881) нарадзіўся паэт Янка Журба.

Травень

- 1 Дзень працы.
- 2 Радаўніца.
- 9 Дзень Перамогі над нацызмам.
- 25 Ушэсьце ў каталікоў.

Чэрвень

- 1 Ушэсьце ў праваслаўных.
- 4 Сёмуха ў каталікоў.
- 9 125 гадоў з дня нараджэння пачынальніка беларускага нацыянальнага руху Івана Луцкевіча (1881-1919).
- 11 Сёмуха ў праваслаўных.

Жнівень

- 5 500 гадоў Клецкай бітвы. Войска ВКЛ на чале з Станіславам Кішкам і Міхаілам Глінскім разбіла ўшэнт татараў.
- 13 50 гадоў таму памёр Якуб Колас.
- 15 Прачыстая ў каталікоў.
- 15 175 гадоў з дня нараджэння паэта й журналіста Вінцэся Каратынскага (1831-1891), сакратара Ўладзіслава Сыракомлі.
- 19 Яблычны Спас у праваслаўных.
- 28 Прачыстая ў праваслаўных.
- 29 250 гадоў таму нарадзіўся астраном Ян Сьнядэцкі.

- 18 75 гадоў з дня нараджэння паэта Анатоля Вярцінскага (1931).
- 23 100 гадоў з дня выхаду першага нумару «Нашай Нівы» (1906).
- 27 Дзень Герояў (Дзень Слуцкага збройнага чыну).

Сьнежань

- 15 Ханука ў юдэяў.
- 23 175 гадоў таму (1831) загінула Эмілія Плятэр.
- 25 Божае нараджэнне ў каталікоў.

Юбілеі году

- 1581 Пінск атрымаў герб.
- 1581 заснаваньне ў Полацку езуіцкага калегіюму.
- 1631 заснаваны праваслаўны Куцеінскі манастыр пад Воршай.
- 1881 у Менску створана падпольная друкарня народніцкай арганізацыі «Чорны перадзел».
- 1881 у Пецярбурскім унівэрсытэце створана нелегальнае беларускае студэнцкае зямляцтва.
- 1906 нарадзіліся паэты Андрэй Александровіч, Сяргей Новік-Пяюн, гісторык Аляксандра Бэргман.
- Травень 1906 у Пецярбургу заснавана выдавецкая суполка «Загляне сонца і ў наша аконца».
- 1931 у Вільні Рыгор Шырма заснаваў хор Беларускага саюзу студэнтаў.
- 1931 Антон Луцкевіч і Лукаш Дзекуць-Малей выдрукавалі поўную вэрсію Новага Запавету.